

Na cesti nisi sam ● Bolje kasneje kakor nikoli

Leto XIII

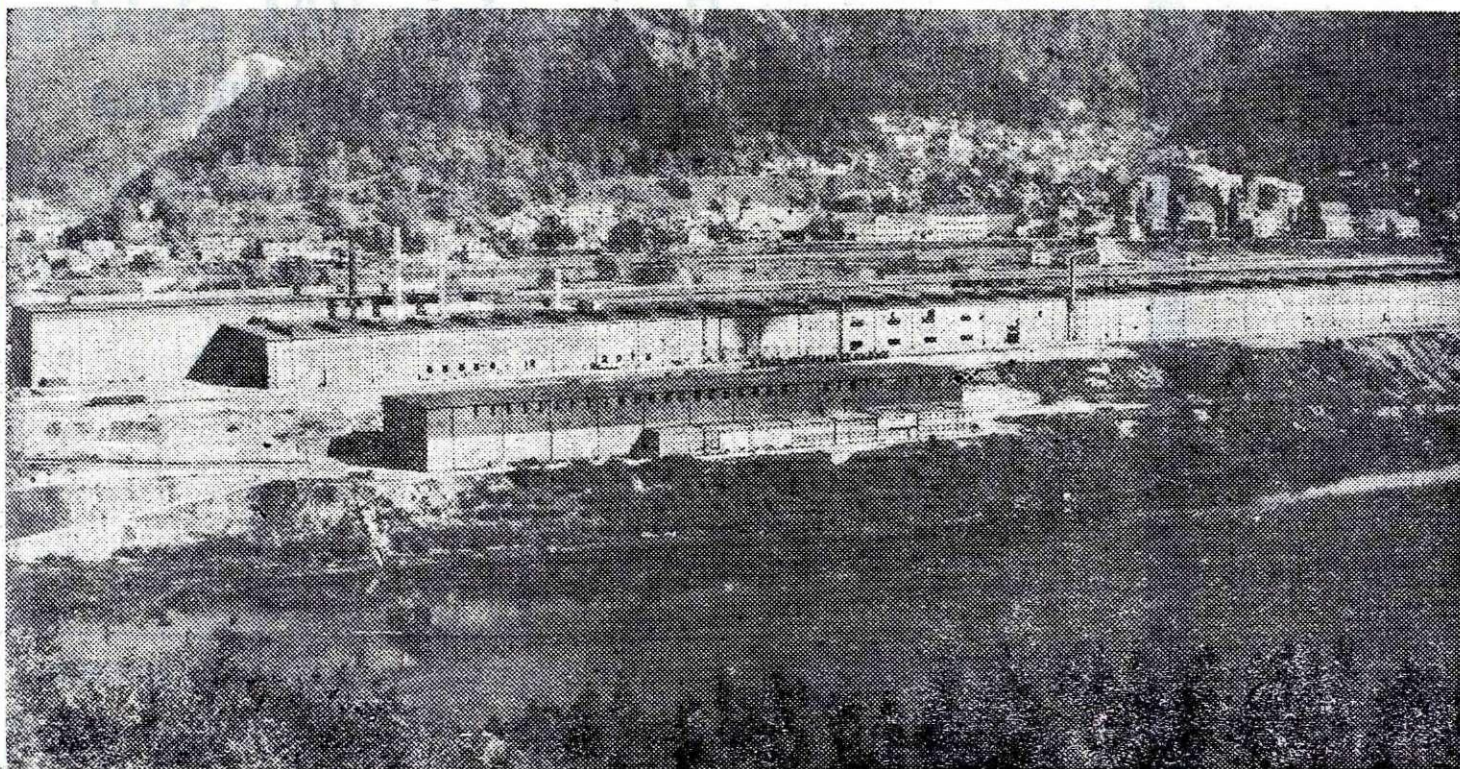
Številka 40

Jesenice, 15. oktobra 1971

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Vari — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarja«, združeno podjetje SLOVENSKE ŽELEZARNE Ljubljana — Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Valjarne na Beli v ogledalu Save, ki je postala bolj čista

Najnižja poraba mazuta na blumingu

Najnižjo porabo toplotne energije v septembru so dosegli tudi sodelavci v valjarni bluming, in sicer 27.2 kg mazuta na tono vložka. Za primerjavo navajamo, da je bil v prvem polletju letos dosežena poprečna poraba 28.7 kg, v juliju 28.2 in v avgustu 31.5 kg mazuta na tono vložka. Poraba toplotne energije v septembru je znatno pod zahtevami njihovega akcijskega programa, ki predvideva 31 kg mazuta na tono vložka.

Ta uspeh sodelavcev na blumingu je dosežen predvsem zaradi krajšega zadrževanja šarž v pečji oziroma krajšega časa ogrevanja, saj je ta znašal v septembru 7.35 ure, medtem ko je bil poprečni čas dosežen v prvem polletju 8.06. Na to pa je seveda vplival tudi krajši čas od preboda šarže do založitve v globinsko peč, tako imenovani track-time. Ta čas je v septembru znašal 3.84 ure, to je manj kot zahteva njihov akcijski program, ki predvideva 4.00 ure.

Lep uspeh martinarjev

Sodelavci v martinarni so v septembru dosegli najnižjo porabo toplotne energije in sicer 128.6 kg mazuta na tono jekla, medtem, ko njihov akcijski program porabe predvideva 137 kg mazuta na tono jekla. Dipl. inž. Kalan nam je dejal, da je to rezultat prizadevanj vsega kolektiva martinarjev in izredno dobrih obratovalnih pogojev.

Vse peči so bile namreč v izredno dobrem stanju in je v takih pečeh poraba kurjave na tono jekla manjša, kot že v iztrošenih pečeh. Na manjšo porabo mazuta pa je vplivalo tudi hitro delo martinarjev, kar je pogojeno z vremenskimi pogoji (lepo vreme in nižje temperature) ter z manjšo odsotnostjo delavcev. Vsi smo se trudili, da maksimalno izkoristimo te pogoje pri čemer zaslužijo vse priznanje topilci, je dejal inž. Kalan, kurili smo bolj racionalno, ker je bil ves kolektiv na svojih mestih.

Drugo posvetovanje valjavcev Jugoslavije

V dneh 6., 7. in 8. oktobra je bilo v Skoplju drugo posvetovanje valjavcev Jugoslavije. Posvetovanje je bilo v prostorih železarne Skoplje.

Prvo tako posvetovanje je bilo leta 1963 v Zenici. Posvetovanje je organiziralo Združenje jugoslovanskih železarn v sklopu delovanja komisije za valjarne. Na tem drugem posvetovanju se je zbralo iz vseh valjarn Jugoslavije prek 80 strokovnjakov – valjavcev; tako iz predelave jekla kot barvastih kovin. V 28 referatih so podali strokovni in znanstveni pregled na sedanje stanje valjarn in njihovega bodočega razvoja in napredka. Poleg osnovnih referatov je bilo 20 koreferatov ter diskusij. Material so udeleženci dobili v treh knjigah in posebej še informacijo o proizvodnji valjev – vsega gradiva skupaj je bilo 460 strani.

Precej referatov je bilo ilustriranih z diapozitivi, bil pa je predvajan tudi film o uporabi ultra zvoka med samim valjanjem. Veliko je bilo razprav o uporabi kompjuterja in praktične uporabe IBM-a. Kot poseben napreden postopek v referatih in razpravah je bila nakazana uvedba kontinuiranega vlivanja in v zvezi s tem bodočega razvoja valjavstva.

Na posvetovanju je bilo na koncu ugotovljeno stanje v valjarnah in nakazana njihova perspektiva. V 14 točkah zaključkov je nakazana smer nadaljnjega razvoja. Že po letu 1975 bi ob polnem koriščenju valjavskih naprav v Jugoslaviji, imeli možnost doseči od 4,5 do 5 milijonov ton proizvodnje.

Otvoritvena dela posvetovanja so se udeležili zastopniki izvršnega sveta LR Makedonije in občinske skupščine

Skoplje. Tekom posvetovanja je bila 6-članska delegacija sprejeta pri podpredsedniku izvršnega sveta SR Makedonije v prisotnosti sekretarja za industrijo in predsednika občinske skupščine Skoplje. Podpredsednik se je več kot eno uro pogovarjal z delegacijo, ter se zanimal za podrobnosti posvetovanja ter o situaciji črne metalurgije.

Pri predsedniku občine Skoplje je bila ravno tako sprejeta veččlanska delegacija posvetovanja.

Zadnji dan so si udeleženci ogledali železarno Skoplje in se spoznali z njeno proizvodnjo.

Material posvetovanja, zbran v treh knjigah, je v naši strokovni knjižnici na razpolago strokovnjakom naših valjarn.

Železarno Jesenice so na posvetovanju zastopali: Ciril Odlasek, šef valjarn Javornik kot stalni član komisije za valjarne, dipl. inž. Božo Bartelj, obratovodja valjarne 2400, ki je imel referat: »Optimizacija izpleta v valjarni debele pločevine« ter dipl. inž. Sašo Mandeljc, obratovodja bluminga. Od Jeseničanov je bil na posvetovanju tudi dipl. inž. Nikolič, ki je iz hladne predelave dal posvetovanju koristen prispevek.

Ciril Odlasek

Tovarniške politične organizacije o sistemu nagrajevanja

Pretekli četrtek 7. oktobra, je bila v sejni dvorani občinske skupščine na Jesenicah, skupna konferenca političnih organizacij Železarne — ZK, sindikata in ZM. Na konferenci so obravnavali predlog strokovnih služb podjetja za spremembo in dopolnitev sistema nagrajevanja. Stališča tovarniškega komiteja ZK do tega vprašanja, je na konferenci obrazložil predsednik

grupe za gospodarstvo pri TK ZKS Ivo Ščavničar.

Konference so se udeležili tudi glavni direktor Železarne mag. inž. Peter Kunc, predstavnik republiškega sindikata Srečko Mlinarič in predsednik občinskega sindikalnega sveta Štefan Rodi.

Stališča tovarniškega komiteja in obrazložitev objavlja mo v celoti na 11. in 12. str.

Potisna peč znova obratuje

Skoraj po štirih mesecih je znova začela obratovati potisna peč v valjarni Bela. V programu imajo izvaljati jekla iz zaostanka in sicer kvalitete mangan 14 in nerjavča jekla. Ker je bilo v tem času usposobljeno tudi kvarto ogrodje, bo ta program oziroma zahteva tudi izvedljiva. V tej kampanji potisne peči imajo v programu, da bodo izvaljali okrog 4000 ton slabov prek valjarne Štekel v trakove.

Benificirati zavarovalno dobo — ali ohranjevati delovno sposobnost?

Kopanje rud in premoga, topljenje kovin in predelava istih, je vse od primitivnega začetka do današnje moderne načina pridobivanja vezano s človeškim delom.

Tako kot je rokovanje z raznim orodjem predstavljajo težji finančni napor delavcem, tako še danes posluževanje raznih strojev, postrojenj in različnih talilnih peči predstavlja poseben fizični napor zaposlenim. Moderniji način tovrstne proizvodnje je le še dodatno prinesel razne škodljive vplive delovnega okolja z ozirom na sredstva, ki dajejo človeku možnost, da v krajšem času več proizvede.

Človek je v borbi za svoj obstoj, poleg oblik dela, vse skozi iskal tudi najboljše metode za varno delo in za samozagotovo. Le-ta je rastla oziroma raste »morda skladno« z razvojem sistemov, načinom proizvodnje.

Pri vseh naših naporih — pri naporih za napredek človeštva, smo verjetno na tisti stopnji ko niti z razvojem proizvodnih sistemov nismo še zadovoljni. Tako se z vsemi preventivnimi in kurativnimi oblikami varstva svojega zdravja še ne moremo pohvaliti, da smo naredili že prav vse. Dejstvo, da v jugoslovanskem gospodarstvu in posebej še v industriji, tako kot tudi drugod v svetu, obstoje delovne organizacije in delovna mesta, kjer so delovni pogoji posebno težki in za zdravje delavcev škodljivi, in da prizadete delovne organizacije niso v stanju, da bi te pogoje znatno oblažile in odpravile škodljive vplive, kar naj bi prispevalo k ohranjanju delovnih zmognosti prizadetih delavcev, je nujno terjalo izhod v posebnem preventivnem ukrepu.

Leta 1968 sprejet zvezni zakon o ugotavljanju delovnih mest, kjer se zavarovalna doba šteje s povečanjem in letošnja dopolnitev istega zakona, sta dala možnost, da se nekaterim delavcem omogoči predčasen odhod v pokoj.

S tem smo sicer uresničili naše dolgoletne želje in rešili mnoge tiste delavce, katerim težki fizični pogoji dela in slabi klimatski pogoji močneje ogrožajo zdravje — delovno sposobnost. Vsekakor je to spodbuden dosežek, vendar le-ta ostaja še vedno le kot izhod v sili.

Tovrstna pomoč — boniteta prizadetim delavcem je pozitivna in sprejemljiva le toliko časa, dokler še nismo v stanju zagotoviti drugih pozitivnejših oblik varstva — zaščite delavčeve delazmožnosti.

Vse naše napore in prizadevanja pa bomo morali usmeriti v doslednejše iskanje in resnično uvajanje novih tehnoloških postopkov, racionalizacije dela, nadaljnji mehanizaciji in avtomatizaciji, ki pa ne sme dominirati le na ugodnejših prvotnih ekonomskih izračunih temveč na dokončni ekonomski računici, to je tisti, ki bo že vsebovala tudi izračunan prihranek na sedanjih stroških vseh oblik dopolnilnega varstva delavcev, boljše rečeno naj bo utemeljena z zagotovljeno daljšo ohranitvijo delavčeve delazmožnosti.

Ker nismo v stanju, da pogoje dela povsod uredimo takoj, niti v bližnji prihodnosti, so vsi zakonski predpisi o uveljavljanju benificirane zavarovalne dobe, kot tudi 10 let starejši predpisi o invalidskem zavarovanju, toliko pomembni za železarje, da se je vredno z njimi podrobneje seznaniti.

O tem bomo spregovorili v prihodnji številki Železarja.

Zdravko Pogačnik

Skladišče visokolegiranega starega železa v izgradnji

Med tednom smo naprosili obratovodjo elektrojeklarne inž. Ravnika, da nam pove nekaj več o izgradnji skladišča visokolegiranega starega železa (grupe), ki ga potrebuje v elektrojeklarni.

Pred dvema mesecema so začeli pod Sava žerjavom z izgradnjo omenjenega skladišča in so dela v zaključni fazi. Predvidoma naj bi letos zgradili 15 boksov in bi tako

opravili le polovico zamišljenih del, drugo leto pa naj bi z izgradnjo skladišča nadaljevali. Z ureditvijo skladišča se bodo izognili morebitnim zamešnjavam, tako da ne bo primerov, da bi bila nikelj ali krom v šaržah kjer to ni zaželeno. V novem skladišču bo omogočeno sortiranje odpadnega visokolegiranega starega železa in bo tako tudi vzpostavljen tehnološki red.

Doslej so imeli skladišče starega visokolegiranega železa (grupe) urejeno na prostoru tako, da je bilo možno, da se material zameša. Material so skladiščili grupo poleg grupe. V prihodnje bo skladiščenje v zgrajenih boksih lažje.

Temelje je zgradilo SGP Sava, delo pa vodi tovariš Bregant iz naših tehničnih služb.

Začeli so z demontažo pražilnih peči

Tovariša Globočnika, obratovodjo plavža, smo naprosili za kratek razgovor. Posredoval nam je nekaj podatkov o demontaži stare aglomeracije in pražilnih peči.

»Stare pražilne peči smo najprej ponudili kupcem v odkup. Prvotno se je za napravo zanimal rudnik in železarna Vares in so si njihovi predstavniki naprave tudi ogledali. Glede na to, da so imele naše naprave majhne kapacitete in pražilne peči ne morejo odstranjevati sulfatnega žvepla, je železarna Vares odstopila od namernega odkupa in bodo sami gradili sodobnejše naprave.

Ker je treba za potrebe Izolirke in Termike iz Ljubljane izdelati vedno večje količine kosovne žilindre smo se odločili, da bomo del naprav stare pražilne peči izkoristili za predelavo žilindrov. Ostali del naprav bomo delno vskladiščili v skladišču na Blejski Dobravi (elektro oprema), ostalo pa razrezali za staro železo, ki ga močno primanjkuje. Naprave, ki jih bomo lahko uporabili so:

- čeljustni drobilec,
- bobnasto sito,
- elevator in
- sprejemni silosi.

Te naprave so že v demontaži, pozneje pa jih bodo montirali na prostoru pod žerjavom št. 1 za rakami, kjer so že doslej pripravljali kosovno žilindro za omenjeni podjetji.

Z večjo prodajo kosovne žilindre bomo zvišali tudi dobropis, kar bo ugodno vplivalo na ceno grodija obenem pa na počasnejše podaljševanje naše halde, ki že postaja ozko grlo.

Proizvodnja VAL elektrod začasno ustavljena

Pred enim letom so ustavili proizvodnjo sive litine v sivi livarni. Šestnajst delavcev so zaposlili pri proizvodnji pol okroglih VAL elektrod. Predvidevali so 120 ton elektrod v enem letu in so doslej že izdelali 73 ton. Zaloge VAL elektrod je tolikšna, da so se odločili za začasno ustavitev proizvodnje. Delavce, ki so bili zaposleni na tem delu so premostili na delovna mesta v jeklo livarno, ki ima veliko dela oziroma naročil tudi še za prihodnje leto. Obratovodja li-

varne Jože Bertonec in asistent tovariš Osvald sta nam povedala, da pri premeščanju delovne sile niso imeli posebnih težav in so delavci preusmeritev pravilno razumeli.

V lanskem in letošnjem letu je jeklo livarna obratovala s polno zmogljivostjo. Izdelovali so velike in težke odlitke, saj poprečna teža znaša okrog 25 ton. Pri formanju so uporabili domač kromitni pesek in s tem tudi izboljšali površino odlitkov.

DRUŠTVO INŽENIRJEV IN TEHNIKOV JESENICE obvešča

člane vseh strokovnih sekcij, da bo v torek, dne 19. oktobra ob 18. uri v klubskih prostorih v Kazini razgovor na temo:

PROFIL TEHNIKA V METALURŠKI PROIZVODNJI IN MOŽNOSTI IZOBRAŽEVANJA

Osnovne misli za razgovor bo pripravil direktor kaderske službe dipl. politolog Tomaž Ertl.

Menimo, da je profil srednjega kadra, kot nosilca vsake proizvodnje tako pomembno vprašanje, da se bodo člani z veseljem odzvali našemu vabilu in sodelovali v razgovoru.

Se zahvaljuje za obisk

Odbor DIT Jesenice

500 ton starega železa v martinarno

V eni zadnjih števil Železarja smo poročali, da je skupina naših sodelavcev iz strojnega vzdrževanja — montaža Javornik, sprejela obveznost, da demontira 11 plinskih generatorjev, ki so po ustavitvi težke proge, valjarne tanke pločevine in po predelavi nekaterih peči, ki jih sedaj ogrevajo z butanopropanom, prenehali z obratovanjem. Dela pri demontaži plinskih generatorjev je vodil vodja delovne skupine Ivan Tušar. Povedal nam je, da so v glavnem vsa dela pri demontaži plinskih generatorjev končana in je treba opraviti samo še nekaj manjših del. Tako so odpravili v martinarno okrog 500 ton starega železa, prav v času, ko nam ga občutno primanjkuje. Z demontažo plinskih generatorjev je pripravljen

prostor v veliki generatorski lopi na Javorniku, v kateri bo pozneje možno vpeljati nov proizvodni proces.

Bakla

Že nekaj časa lahko opazujemo v večernih urah veliko baklo, ki je montirana ob parni centrali. Bakla je v večernih urah vidna daleč naokrog. Nekaj več o tej bakli, imenujejo jo tudi sveča, smo zvedeli v naši parni centrali. Baklo so montirali že lani, pred kratkim pa so jo tudi priklopili. Bakla je bila montirana iz varnostnih razlogov, da viški plina (sunki) v zraku izgorijo. Viški plina — sunki nastajajo zaradi režima obratovanja plavžev in zaradi morebitnih električnih izpadov v Železarni.

Remont plavža II

Zadnji remont je bil na plavžu št. 2 izveden leta 1967. Tega leta je 21. julija prišlo do preboda talilnika. Remont je trajal 25 dni. Remontni cikel za naše plavže je štiri leta.

V letošnjem planu smo predvideli remont v septembru mesecu. Stanje priprav, predvsem ognjevarnega materiala je tako, da že lahko s precejšnjo gotovostjo odločamo o dnevu ustavitve. Računamo okrog 20. 10. Trenutno je problematična pra-

vočasna dobava opeke za talilnik iz Arandelovca.

V času remonta bodo opravljena naslednja večja dela:

- obnova notranje obzida ve 100 %,
- obnova instalacij hladilnega in kurilnega sistema,

- zamenjava venčne cevi za dovod vročega zraka in šestih vpihovanih šob. Toplotna sposobnost dovoda vročega zraka bo znašala max. 1100° C. Sedaj cca 900° C.
- remont na poševnem dvigalu in vsipnem mehanizmu,
- popravilo vseh podestov,
- revizija turbovetrila,
- remont 6,5 t žerjava v livnem polju,
- instaliranje nove razsvetljave,
- torkretiranje cevovoda vročega zraka ob cawperjih 3,4 in 5.

V tem času bo operativna novogradnja izvedla nekatera dela na priključku trase za dovod aglomerata in koksa po traku do plavžev.

Remontna dela bodo po programu opravili naslednji izvajalci:

- vzdrževalni obrati Železarne,

- Metalna Maribor,
- ELIM Jesenice,
- Pleskar Ptuj,
- Vatrostalna Zenica,
- obrat plavž.

Vodja remonta bo Joža Jelovčan.

Želimo, da bi nam uspelo vsa dela opraviti kvalitetno in v zahtevanem terminu.

Organizatorji dela imajo v planu postavljeno nalogo, da organizirajo delo varno in da mora biti remont opravljen brez nezdod. Še posebej želimo, da bi jim to uspelo.

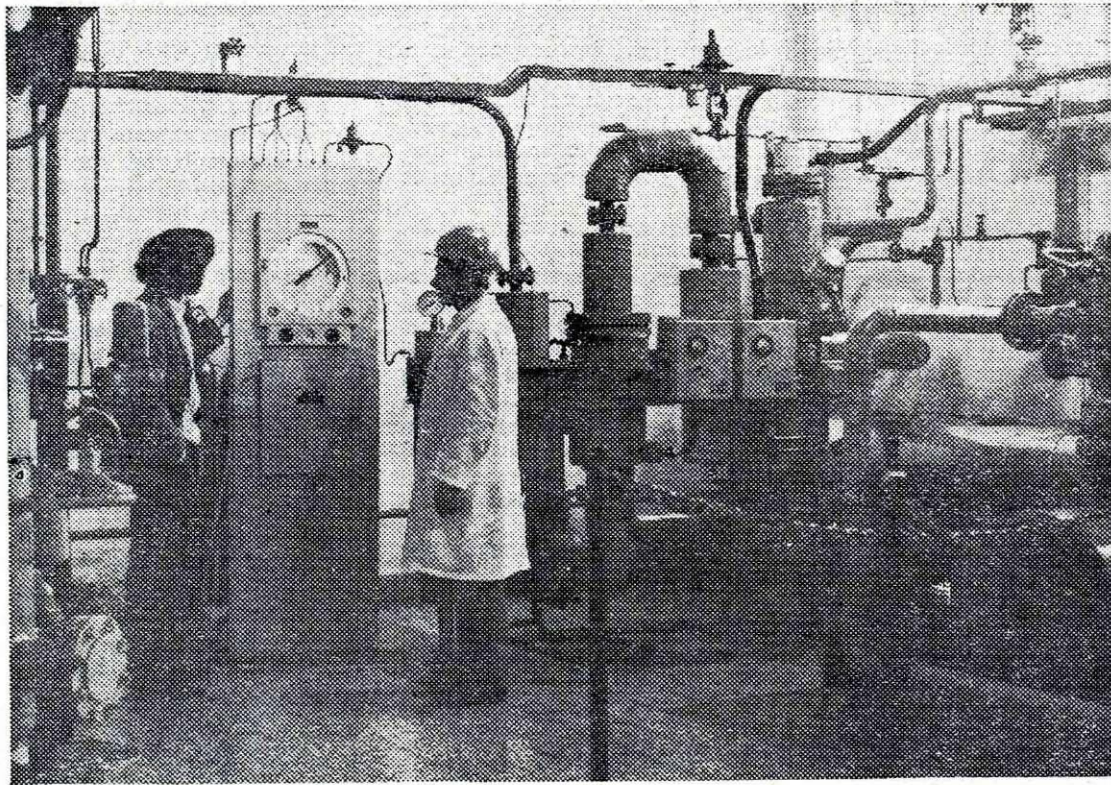
ing. NM

Dva oddelka višjih šol na Jesenicah

V ponedeljek 11. oktobra sta pričela delovati na Jesenicah oddelki Visoke ekonomske-komercialne šole Maribor in oddelki Višje šole za organizacijo dela Kranj. V prvi šoli je 19, v drugi pa 24 slušateljev iz Železarne, ki jim podjetje nudi tudi določene študijske ugodnosti, poleg ostalih zunanjih slušateljev. Vsa predavanja so na Jesenicah in sicer za Visoko ekonomsko-komercialno šolo trikrat tedensko, predavajo domači strokovnjaki, medtem ko bodo slušatelji polagali izpite pred rednimi predavatelji šole, vendar pa na Jesenicah. Na oddelku Višje šole za organizacijo dela pa

predavajo redni predavatelji iz Kranja, po letnem planu, ki predvideva dvakrat po pet dni predavanj, čemur bo sledil premor za pripravo na izpite in znova dvakrat po pet dni predavanj.

Oba redna oddelka višje oziroma visoke šole pomenita za Jesenice veliko pridobitev, saj se tako Jesenice razvijajo v pomembno šolsko središče gornje Gorenjske. Seveda pa ustanovitve obeh oddelkov pomeni tudi veliko pridobitev za Železarno, saj se ob delu usposablja prepotrebni strokovni kadri, ki jih bo podjetje v svojem perspektivnem razvoju še kako potrebovalo.

POIZKUSNA PROIZVODNJA ARGONA. Postajo za polnjenje argona v jeklenke so pričeli graditi v maju. Gradbena dela je opravilo SGP Sava, objekt pa je dobro in zelo funkcionalno zgrajen.

Dne 28. septembra je na Jesenice prispel strokovnjak za proizvodnjo argona pri firmi APCI iz ZDA gospod WILDEY. Dva dni pozneje, to je 30. septembra pa je že stekla poizkusna proizvodnja argona.

Tovariš Novak Zlatko je povedal, da je argon eden najdražjih plinov, ki jih proizvajamo pri nas. Pridobivamo ga iz zraka in rektifikacije kisika in dušika, proizvajamo ga pa kot tekoči produkt pri temperaturi — 186° C. Argon nato v tekočem stanju komprimirajo, vplinjajo in ga nato napolnijo v jeklenke.

Opremo za skladiščenje in komprimiranje tekočega argona so dobavili švedska firma AGA in švicarska firma CRYO STAR. Prvi del naprav za proizvodnjo argona je bil dobavljen že leta 1965 pri firmi AIR Products and Chemicals INC.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

DEŽURNA SLUŽBA	telefon	
	v pisarni	doma
SOBOTA, 16. oktobra:		
inž. Janez KOMELJ, žičarna	524	583
NEDELJA, 17. oktobra:		
Franc GLOBOČNIK, plavži	340	740
PONEDELJEK, 18. oktobra:		
Ciril ODLASEK, valjarne Javornik	620	776
TOREK, 19. oktobra:		
Zvone LABURA, žebeljarna	738	749
SREDA, 20. oktobra:		
inž. Stanislav ČOP, talilnice	328	76/538
CETRTEK, 21. oktobra:		
Zdravko CRV, valjarna žice	852	760
PETEK, 22. oktobra:		
inž. Boris BREGANT, TSN	801	81628

Dežurna služba traja od datuma nastopa od 7. ure do naslednjega dne do 7. ure. Kolikor dežurnega ni v pisarni ali doma kličite glavnega vratarja na telefon 410. Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih vsako soboto objavljamo na razpisnih deskah pri vseh vratarjih.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Personalne vesti — september

Sprejetih je bilo 142 delavcev.

Delovno razmerje je prenehalo 124 delavcem, od tega jih je 17 odšlo v JLA.

STAROSTNO SO BILI UPOKOJENI: Anton BOHINC, 1911, valjarna Javornik — 34 let in pol v ZJ, Rudolf FUKS, 1911, el. energija — 36 let in pol v ZJ, Vojteh GREBENSEK, 1913, strojne del. — 35 let v ZJ, Avgust GROHAR, 1913, transport — 25 let v ZJ, Franc KLEMENC, 1911, gradbeno vzdrževanje — 39 let v ZJ, Gabrijel OBID, 1917, lahka proga — 26 let v ZJ, Alojz PETERNELJ, 1916, hladna valjarna — 19 let v ZJ, Franc PIRMAN, 1908, nabavna služba — 31 let v ZJ, Ciril ŠAVLI, 1916, valjarna Bela — 24 let in pol v ZJ, Pavel DEBELJAK, 1911, topl. energija — 25 let v ZJ, Jože LEGAN, 1910, OTK, — 37 let in pol v ZJ, Franc MOHORIC, 1913, SEP — 34 let v ZJ in Roman STANA, 1922, šamotarna — 25 let v ZJ.

INVALIDSKO SO BILI UPOKOJENI: Jože ČERNELIČ, 1917, profilna valjarna — 25 let v ZJ, Ivan ČOP, 1914, valjar na Javornik — 34 let v ZJ, Alojz KOMAC, 1927, martinarna — 23 let in pol v ZJ in Franc PERAT, 1922, livarna — 20 let in pol v ZJ.

Vsem upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

IZKLJUČENI SO BILI: Mehmed Ajkič, 1950, žičarna, Stojan Arlamov, 1947, plavž, Slavčo Arsov, 1952, plavž, Jozo Barišič, 1951, žičarna, Jože Beton, 1940, transport, Nedeljko Batar, 1949, hladna valjarna, Jovan Božinov, 1954, valjarna Bela, Jordan Cvetanov, 1950, martinarna, Asim Čatak, 1949, el. topl. energija, Midhat Čerin, 1946, žičarna, Budimir Čirovič, 1948, plavž, Derviš Dedič, 1953, plavž, Andrej Demšar, 1933, žičarna, Jože Divjak, 1952, martinarna, Zeljko Djakanović, 1953, žičarna, Muharem Dračić, 1948, valjarna profilov, Hasan Džehverović, 1949, elektrodni oddelki, Alija Džombić, 1951, šamotarna, Stanko Erlih, 1945, hladna valjarna, Slavko Filipović, 1940, valjar na žice, Boris Franc, 1943, valjarna profilov, Husni Golak, 1950, šamotarna, Janez Golmajer, 1950, strojno vzdrževanje, Tomaž Gorše, 1952, strojno vzdrževanje, Anton Horvat, 1945, martinarna, Zvonko Horvat, 1949, plavž, Mirko Javor, 1953, šamotarna, Mirko Jekovec, 1946, martinarna, Mile Kajganič, 1953, žičarna, Jože Koblar, 1953, elektrodni oddelki, Milan Kondić, 1945, plavž, Stanko Kovačić, 1944, valjarna Bela, Ferid (Ferdi) Krupić, 1953, žebeljarna, Zijad Kučuković, 1953, žičarna, Ibrahim Kukić, 1944, šamotarna, Ekrem Malkoč, 1940, jeklovlek, Ilija Manevski, 1939, elektro jeklarne, Borislav Marinković, 1953, jeklovlek, Zuhdija Mehagić, 1954, žičarna, Lenard Mikulić, 1952, valjarna Bela, Peter Milojković, 1941, žičarna, Gorgie Mitrov, 1935, šamotarna, Ferid Mujkić, 1949, martinarna, Halid Murica, 1950, šamotarna, Asan Murselji, 1950, plavž, Žarko Muždaka, 1954, transport, Nedeljko Muždaka, 1954, valjarna 2400, Ivan Novak, 1946, plavž, Ismet Omehić, 1952, transport, Anton Pavlinjek, 1950, VEN, Fehim Pirić, 1950, elektro jeklarne, Adil Pivač, 1949, transport, Ibro Pivač, 1945, martinarna, Pavel Potočnik, 1948, strojno vzdrževanje, Ramo Pračalić, 1946, martinarna, Velimir Radić, 1952, elektro jeklarne, Forendo Rajhard, 1947, UOS, Branko Rijavec, 1953, strojno vzdrževanje, Stanislav Robić, 1950, martinarna, Rudi Rozman, 1954, hladna valjarna, Avdush Sadriu, 1940, šamotarna, Himzo Sejfić, 1951, livarna, Novica Simić, 1949, plavž, Huso Sinanović, 1951, transport, Ramiz Skopljah, 1950, PIV energ., Milan Stanković, 1946, livarna, Ejub Suhonjić, 1948, martinarna, Esma Suljanović, 1941, elektrodni oddelki, Vesna Sušnik, 1950, valjarna Bela, Rašid Tulundić, 1950, valjarna Bela, Bogomir Torkar, 1946, elektro jeklarne, Tošo Tošković, 1951, valjarna 2400, Dušan Trajkov, 1950, martinarna, Boško Ubiparipović, 1952, martinarna, Ivan Vilman, 1951, žičarna, Zdravko Vučković, 1953, valjarna Bela, Alojz Zagorc, 1923, martinarna, Ferid Zulić, 1950, martinarna, Ljudevit Zagar, 1935, PIV energija.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu •

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

O delu ZM v železarni

Kot kaže je delo TK ZM Železarne, po dokaj spodbudnem začetku v jesenskem obdobju, zopet zašlo v začarani krog, kjer se ne ve kdo pije, ve se le, kdo plača. To testu naj bi tokrat zamesili predsedniki komisij, ki niso, oziroma so sestavili preveč neotipljive programe dela komisij za nadaljnjih pol leta oziroma do letne konference. Poleg tega je rok, ki jim ga je predsedstvo določilo za sklicovanje sestankov in formiranje programov, že davno potekel. Nekaj izgovorov leti na račun pomanjkanja kadrov, kar je povsem razumljivo, saj omenjeni poizkus tepe tako predsedstvo TK ZM Železarne, kot tudi posamezne komisije. Pa vendar, je to lahko opravičen vzrok, da bo delo TK ZM, kot vse kaže, do letnega sestanka potekalo brez programov, se pravi — stihijsko?! So morda vzroki kje drugje: finančne težave, nezanimanje, neobveščenost, neresnost, ali kaj? Seveda so to za večino zgolj ugibanja, zato ne bo napak, če nam bodo o tem kaj več povedali neposredni »udeleženci« tega »novega« problema.

Za začetek sem povabil na razgovor predsednika ideološke komisije pri TK ZM Železarne Ljuba JASNIČA. Takole je potekal najin razgovor:

Da prebija led, bi te najprej prosil, če nam poveš kaj o tvoji »poti« v organizaciji ZM?

»Teče že deseto leto odkar aktivno delujem v ZM. Najprej na osnovni šoli, z nadaljevanjem v srednji šoli, kjer sem tudi vodil šolski aktiv ZM. Takrat sem bil tudi vključen v delo predsedstva TK ZM Železarne, kjer sem po zaposlitvi v Železarni še bolj aktivno deloval. Po odsluženju vojaškega roka pa sem prevzel mesto predsednika ideološke komisije.«

Kako pa je bilo takrat z ideološko komisijo?

»Komisija sama, z eno besedo povedano, takrat sploh ni obstajala oziroma je bila popolnoma opuščena in brez vodstva. Zameril sem tudi vodstvu TK, da o delu komisije, ki je verjetno najvažnejša, ni resneje razpravljalo na letni konferenci, oziroma prineslo ustrezne smernice in zaključke o delu komisije takoj po njej. Kljub vsemu smo ponovno formirani uspeli organizirati dva seminarja za mladino Železarne, kaj več pa glede na finančne zmogljivosti ni bilo mogoče napraviti. V načrtu smo imeli še izvedbo ankete o dejavnosti mladih, njih željah in potrebah, kar pa nam ni uspelo predvsem zaradi neenotnosti vodstva TK ZM. Večmesečna bolezen pa me je od aktivnega dela v predsedstvu in komisiji odtegnila in tako smo že na pragu obdobja, ko bi bilo treba bolj resno začeti z delom in vsaj deloma nadomestiti zamujeno.«

Kaj misliš, kaj bi bilo potrebno storiti še pred konferenco, da bi delo TK steklo bolj enotno, z določenim ciljem in predvsem načrtno?

»Mislim, da se mladi vse premalo zavedamo, da je ZM v delovni organizaciji postala vse odločnejši in pomembnejši dejavnik, ki bi moral bolj odprto, odločno in kvalificirano reševati najbolj pereče probleme, ki se tičejo mladih delavcev. Odgovor na vprašanje, zakaj ni tako, je vsekakor treba iskati v naših slabostih, nadalje pa še v samem statusu pomembnosti, katero uživa ZM v očeh družbenopolitičnih organizacijah. Mislim, da bi prva naloga, ne samo ideološke komisije, ki naj bi bila glavni faktor v delu predsedstva, ampak tudi naloga sekretariata in predsedstva morala biti ta, da bi najprej z našimi močmi sestavili perspektivno in močno vodstvo organizacije v Železarni, kakršna ZM na splošno tudi je. Dvomim, pa, da bi nam kaj takega uspelo v sestavi, kakršna trenutno je. Kljub vsemu pa se je treba zavedati, da bi le močno in homogeno jedro TK ZM lahko predstavljalo vsaj približno enakovredno politično moč kot jo imata ZK in sindikat. Šele takrat pa bi lahko prešli tudi na ustvarjalno obravnavanje družbenih in političnih problemov; od razprav o ustavnih dopolnilih, do sistema nagrajevanja in stanovanjskih vprašanj, s tem pa bi nedvomno za seboj »potegnili« tudi širši krog mladih in jih spodbudili k resnemu in ustvarjalnemu sodelovanju.

Prepričan sem da nam je ZK, sindikat in vodstvo Železarne pripravljeno nuditi veliko pomoč, katero pa vsaj trenutno očitno ne znamo izkoristiti. Torej, formiranje močnega in homogenega jedra naj bi bila ena pglavitnih nalog v jesenskem obdobju. Ideološka komisija pa naj bi pripravila razgovore oziroma seminarje, na katerih naj bi se obravnavala važnejša vprašanja, kot so: delitev osebnega dohodka, izobraževanja mladih kadrov, zaposlovanje in stanovanjska politika, saj smatram, da se ne bi smeli stringjati s tem, da je individualni razvoj izključno zasebna zadeva vsakega posameznika.«

Ljubota sem dodatno vprašal, zakaj je »pozabil« na to, da bi moral imeti program dela komisije pravzaprav že izdelan in predložen v potrditev predsedstvu TK ZM, pa sem ga skoraj pošteno ujezil. Tako pravi:

»Kako naj en sam človek sestavi program komisije, ki po svoji pomembnosti predstavlja bistvo politične dejav-

nosti mladinskega aktiva v podjetju, ki ima več kot 1300 mladih in navsezadnje, komu naj bi program tudi predložil v potrditev, ko pa predsedstvo samo ni toliko močno, da bi lahko zagotovilo izvedbo programa?! Dosti bolj pomembno in primerno nalogo bi morali vsi skupaj sedaj videti v potrebi po ustreznih kadrovskih spremembah, ki bodo tako predsedstvo kot tudi komisije dvignile na tako raven, da bo možno nemoteno in tekoče delovanje vseh organov TK ZM.

Kot kaže, tudi ti nisi zadovoljen s sedanjo kadrovsko zasedbo predsedstva in njegovim delom...

»Nisem! Večina mladih, ki sestavljajo najvišji mladinski organ TK bi se morali zavedati, da predstavljajo veliko število mladih in, da ti mladi od njih tudi pričakujejo določenih rezultatov. Člani predsedstva bi morali biti predvsem trda vez med takimiimovano bazo in vodstvom. Navsezadnje pa organizacije, v kateri je predsednik telo, ter leva in desna roka ne more delovati uspešno. Ali še drugače povedano, v taki organizaciji, kjer praktično ni ne sekretarja, ne nadzornega odbora in ne najosnovnejših stalnih poročil o finančnem stanju ter delu organov in obratnih aktivov, kot je to primer pri nas, nemoteno in tekoče delovanje ni mogoče. Ne trdim, sicer, da se tudi od kadrov, ki so trenutno na razpolago ne bi dalo nič narediti, sprašujem pa se, zakaj se nič ne naredi?! Treba bo pač odločno poiskati krivca, čeprav vem, da sem morda v prvi vrsti sam. Ta odločnost, na primer, je bila na začetku mojega delovanja v mladinski organizaciji Železarne nedvomno mnogo močnejša in ob potrebi tudi dosti bolj prisotna. Zavedati pa se je navsezadnje tudi treba, da sem tako sam, kot tudi še nekateri člani predsedstva v zatonu aktivnega delovanja v organizaciji ZM in bo treba resno pomisliti na nove moči, ki bodo naše bolj ali manj uspešno delo nadaljevali.«

Lep čas sem premišljeval, s katerimi besedami naj ta zapis sklenem in sem prišel do tega, da se vsakršnih komentarjev tokrat raje vzdržim. No ja, marsikomu bi le priporočal, da zapis raje dvakrat prebere...

Ernest

Jutri za ekipo železarne prva preizkušnja

Oddelek mladinskih radijskih oddaj pri Radiu Ljubljana, tudi letos prireja zanimivo tekmovanje mladinskih ekip iz različnih krajev Slovenije v oddaji »Spoznavajmo svet in domovino«. Mladinski aktiv TK ZM Železarne se je vabitu tudi letos odzval. V podobni oddaji so mladi železarji sodelovali že preteklo leto in dosegli že lep uspeh s tem, da so se uvrstili v finančni del tekmovanja. Propozicije tekmovanja so v novi sezoni nekoliko spremenjene, predvsem pa velja omeniti, da tokrat ekipo sestavlja le sedem članov.

O (ne)naklonjenosti žreba menda ne bi smeli govoriti, saj so teme tako splošne, da nikomur že vnaprej ne zagotavljajo popolnega uspeha. Ekipi TK ZM Železarne, v kateri bosta tudi dva »gosta«, je žreb dodelil za nasprotnika ekipo gimnazije iz Kopra. Srečanje ekip bo, tokrat izjemoma, v Ljubljani, ekipi pa se bosta pomerili v znanju o grški antiki že v prvem kolu, to soboto, se pravi jutri ob 20. uri. Nato se bo vsako drugo soboto zvrstilo še sedem podobnih »dvojbojev«, seveda pa bodo teme vsakokrat drugačne. Od vseh šestnajstih ekip, ki bodo sodelovale v tej zanimivi oddaji, se bo v nadaljnje tekmovanje (četrtfinale) uvrstilo tistih osem ekip, ki bodo po vrsti zbrale največje število točk.

Kot je bilo že rečeno, izrazitih farovitov ni, zato tudi mladinska ekipa Železarne ni brez možnosti. Prepričan pa sem, da bo jutri marsikdo ob osmih zvečer sedel pred radijski sprejemnik in navijal za »svojo« ekipo, ki tudi obljublja, da se bo pošteno borila in, da jo bo lahko premagal le izredno dobro pripravljen nasprotnik.

Ernest

Obiskali smo graničarje

V soboto, 9. oktobra, so mladinke iz gimnazije in ekonomske šole ter mladinci iz SGP Gradis in predstavniki občinske konference ZMS predsednik, profesor Srečko Krč in Ferdo Kikelj, obiskali graničarje na karavli v Javornškem novtu.

Zjutraj so se zbrali na dogovorjenem zbornem mestu. Z avtobusom so se odpeljali do Javornika, naprej pa so pot nadaljevali peš do karavle, v kateri imajo svoj dom vojaki — graničarji.

Po sprejemu, ki so jim ga pripravili, so jih najprej seznanili z odgovornostjo vojaka — graničarja. Vsako nalogo morajo vestno opraviti pa naj bo to v poletnih ali zimskih mesecih, dežju ali snegu. Med nami so bili fantje, ki še niso služili vojaškega roka, pa tudi dekleta, ki so se (Nadalj. na 7. strani)

Mladina v Žirovnici je imela letno konferenco

Po daljšem času neaktivnosti mladinske organizacije na terenu krajevne skupnosti Žirovnica, je po zaslugi nekaterih mladincev delo zopet zaživelo. Posebne zasluge imajo Slavči Mežek, Janez Medja, Miro Turk in drugi. Mladina je že imela mladinski klub v TVD Partizan Žirovnica, ki pa je kmalu po začetni navdušenosti prenehal delovati.

Mnogi mladinci pa čutijo potrebo po družabnem in organiziranem življenju na tem včasih tako razgibanem terenu. Prosili so vodstvo TVD Partizan, da jim dovoli obnoviti prostore nekdanjega mladinskega kluba. Tega prostora jim sicer niso odobrili, na voljo pa so jim dali drug prostor v prizemlju. Takoj so pričeli z delom, ker je bil prostor potreben obnove. Pri tem so opravili več 100 ur prostovoljnega dela. Prosili so razna podjetja za pomoč, pri čemer sta jim Elektrarna Moste in Elektro Žirovnica brezplačno opravili elektro inštalacijska dela z materialom vred.

Po vseh teh dovolj resnih pripravah, je iniciativni odbor sklical mladinsko konferenco v petek, 8. oktobra v dvorani TVD Partizan v Žirovnici. Udeležilo se jo je 40 mladink in mladincev, ter predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in ravnatelj osnovne šole Žirovnica. Uvodno poročilo o delu iniciativnega odbora je imel Janez Medja, akcijski program od novembra letos do konca maja 1972 pa je obrazložil Slavči Mežek. Program je zelo obširen in zajema od prslav, kulturnih in športnih dejavnosti, do kulturnozabavnih prireditev in organizacijskega dela v mladinskem aktivu. Grajen pa je tudi na sodelovanju s šolo in družbenopolitičnimi organizacijami. Poleg programa so sprejeli tudi pravilnik mladinskega aktiva Žirovnica.

Vsi navzoči predstavniki so zelo toplo pozdravili navzočo mladino, njih aktivnost in pripravljenost za delo ter jim zaželeli še mnogo uspehov in obljubili vsesplošno podporo pri njihovem delu. Žal se kljub vabilu konference ni udeležil predstavnik občinskega vodstva ZMS, kar so navzoči zelo grajali. Ob koncu so izvolili še 13-člansko vodstvo in 7-članski nadzorni odbor sestavlja niz samih starejših in izkušenih delavcev na kulturno-političnem področju.

Do pisujte v Železarja

2.

V po
in ra
z na
preg
naj
dah,
podk

Na
loge
za r
takš
misi
nova
ener
nični
delo
log
hitro
nele
norri
so n
šeno
Pred

V
je b
seja
nje
valja
la s
za i
doh
delk
in v
so l
misi
ki z
nje

Ko
skle
ljari
nega
se i
niso
kot
vari
zaht
beti
pop
naj
so c
pola
ni n
se c
lovni

O
pove
je p
na e
man
obra
plač
bodo

V
zara
proi
2,5 k
moj
Ob
prve
dom
rišk

Samoupravni organi v preteklem tednu

2. seja odbora za izume in racionalizacije

V ponedeljek, 11. oktobra 1971 je bila 2. seja odbora za izume in racionalizacije, ki jo je predsednik inž. Franc Gasser sklical z namenom, da bi obravnavali nekaj predlogov. Pred tem so pregledali sklepe prejšnje seje in v zvezi s tem naročili, da naj tisti, ki so sprejeli osnutek pravilnika o Pantzovih nagradah, tega čimprej pregledajo in najkasneje do 1. novembra podajo svoje pismene pripombe.

Nato so obravnavali predloge in sklenili, da nagrada za predlog števil. 1977 ostane takšna kot jo je dodelila komisija za racionalizacije in novatorstvo v delovni enoti energije, ker je predlog resnično le uspešno opravljeno delo po naročilu. Tudi predlog števil. 1977 »postopek za hitro ločevanje avtomatskih nelegiranih jekel od jekel z normalno vsebnostjo žvepla« so nagradili za uspešno izvršeno delo z nagrado 2500 din. Predlog števil. 1991 »izdelava

projekta za razširitev kamnoloma v Trebežu« pa so nagradili z enkratno nagrado 2000 din predvsem za ureditev in postavitve pravilnega sistema eksploatacije tega kamnoloma s tem, da so naročili, naj se kamnolom na podlagi tega tudi v praksi izkorišča.

V programu seje so imeli tudi obravnavo treh predlogov, ki so jih sodelavci dostavili na razpis »žigosanje blumov in slabov na škarjah v valjarni na Beli«. Po tem

razpisu so bile predvidene tri nagrade, vendar so dodelili le dve drugi nagradi in eno tretjo, ker noben predlog ni v celoti zadovoljil zahtevam razpisa. Tako so predlogu št. 2000 R in predlogu št. 2004 R dodelili II. nagrado, predlogu števil. 2005 R pa III. nagrado.

Pred zaključkom seje so sprejeli nov razpis »posnemanje žlindre pri vlivanju nepomirjenih jekel« in določili tri nagrade: I. nagrada 800 din, II. nagrada 400 din in III. nagrada 320 din.

2. seja odbora za tovarniški tisk in informacije

Predsednik odbora za tovarniški tisk in informacije Stane Torkar je sklical 2. sejo odbora v petek, 8. oktobra 1971 skupaj z uredništvom in redakcijskim odborom Železarnarja. Na seji so obravnavali delo uredništva in redakcijskega odbora ter vsebinski koncept Železarnarja. Po daljši in izčrpni razpravi so naročili uredništvu in sekretarju, da na podlagi razprave pripravita do naslednje seje, ki bo čez štirinajst dni, ustrezen program in vsebinski koncept Železarnarja. Odbor za tovarniški tisk in informacije bo nato na podlagi koncepta in programa izhajanja tednika, sprejel ustrezne ukrepe in smernice.

V programu seje je bil tudi predračun izhajanja Železarnarja v naslednjem letu, vendar so sklepanje o tem odložili do naslednje seje. Nato so sklenili, da se povečajo prispevki za dopise oziroma, da se k sedanjim prispevkom dodata še dve kategoriji prispevkov. Tako bodo odslej prispevki za dopise v Železarnarja znašali 20, 25, 35, 40 in 45 din za vrstico odvisno od kvalitete dopisa in obravnavane problematike. Določili so tudi nove prispevke za prozo in poezijo ter za fotografije.

5. seja komisije za nagrajevanje v valjarni Bela

V prostorih valjarne Bela je bila 8. oktobra peta redna seja komisije za nagrajevanje pri svetu delovne enote valjarne Bela. Komisija je bila seznanjena s predlogom za razdelitev mase osebnih dohodkov po posameznih oddelkih valjarne, valjarne žice in valjarne profilov. Obenem so bili na voljo članom komisije tudi primerjalni podatki za vso Železarno ter stanje rezervnega sklada.

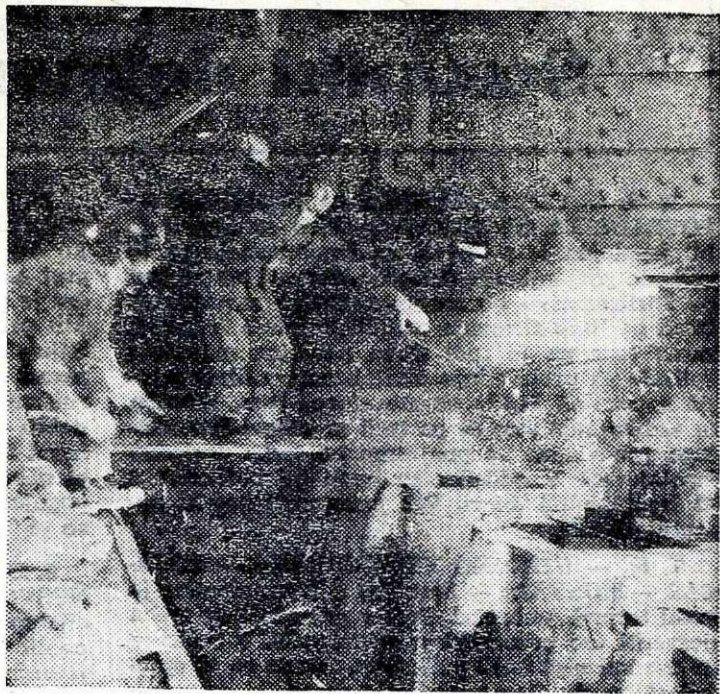
Komisija je sprejela več sklepov. Delovna enota valjarne Bela nima več rezervnega sklada, na dopise, ki so se nanašali na cenik pa še niso prejeli odgovora, vendar kot je v razpravi povedal tovariš Črv je odbor upošteval zahteve in tudi ukrepal. Skrbeti pa bo treba, da bo cenik popravljen. V knjigovodstvu naj izračunajo s kolikšno maso osebnih dohodkov bi razpolagali, če bi bil proizvodni načrt dosežen. Nadalje so se dogovorili, da bo šef delovne enote inž. Perne mesečno

no pripravil podatke o planu, asortimentu in o tem koliko so po planu dosegli mase osebnih dohodkov. Tovariš Črv je pozval člane komisije, naj vplivajo na komisijo za proizvodnjo, ta pa naprej na vse pristojne, da bosta proizvodnja in odprava izdelkov v oddelkih čim večja.

Člani komisije so bili seznanjeni tudi z vlogo šefa DE za stimulacijski dodatek za inž. Rakovca, asistenta za peči. Komisija se s predlogom strinja, saj je bil izboljšanih track-time na globinskih in ostalih pečeh, zmanjšana je bila poraba mazuta in prav tako tudi čas ogrevanja. Prav tako je ugodnejše obratovanje peči v valjarni žice in v valjarni profilov. Delavci, zaposleni v adjustaži štekel na Javorniku, zahtevajo, da imajo tudi oni svojega člana v komisiji za nagrajevanje. Za to so naročili tovarišu Lenardiču, da posreduje komisiji ustrezen predlog.

Obratovodjijo žebjarne Zvoneta Laburo smo naprosili naj nam pove nekaj več o proizvodnji stroja za embalaranje žičnikov. Kot je povedal tovariš Labura so z obratovanjem začeli v marcu, na eni izmeni pa so pri stroju zaposlene tri delavke. Zaradi pomanjkanja rezervnih delov stroj le občasno obratuje oziroma ne obratuje s polno zmogljivostjo. Rezervni deli so naročeni in tudi plačani in jih pričakujejo. Čim bodo rezervni deli na razpolago bodo začeli z obratovanjem na tri izmene.

V drugi polovici septembra in prvih dneh oktobra je bila zaradi dobre usposobljenosti zaposlenih delavk dosežena ugodna proizvodnja še posebej pa 8. oktobra — 5500 kg v zavitkih po 2,5 kg. Delavke so bile usposobljene na tečaju, ki so ga vodili mojstri za strojno in elektro vzdrževanje ter dninski delovodje. Ob koncu našega razgovora je tovariš Labura še dodal, da so prve pošiljke pakiranih žičnikov na tem stroju že poslali na domače tržišče, okrog 20 ton vzorčnih pošiljk pa tudi na ameriško tržišče.

Sodelavci v livni jami

Razpis

Odbor za novatorstvo in racionalizacijo pri DS Železarnarje Jesenice razpisuje sporazumno z vodstvom DE talilnic in obratovodstvom martinarne v okviru pozitivne inovacijske aktivnosti v železarni Jesenice v obdelavo in rešitev spodaj navedeni proizvodni in tehnološki problem:

»POSNEMANJE ŽLINDRE PRI VLVANJU NEPOMIRJENIH JEKEL«

Pri vlivanju nepomirjenih jekel iz SM peči se na površini bloka, ko se jeklo še kuha, nahaja veliko žlindre. Ta odvišna žindra se zaradi turbulence v veliki meri vrača med strjevanjem nazaj v blok, ga onečaja in kvarno vpliva na kvaliteto nepomirjenega jekla. To je večletni pereč in kritičen problem v martinarni pri vlivanju nepomirjenih jekel.

Treba je najti ustrezno teoretično ali tehnično rešitev, s katero bi lažje, varneje in uspešnejše z ustreznim orodjem (pripravo) posnemali žindro.

Avtorji tehnične izboljšave, ki se bodo lotili rešitve in odstranitve tega problema, dobe vsa potrebna navodila in tolmačenja pri obratovodnji ali asistentih martinarne.

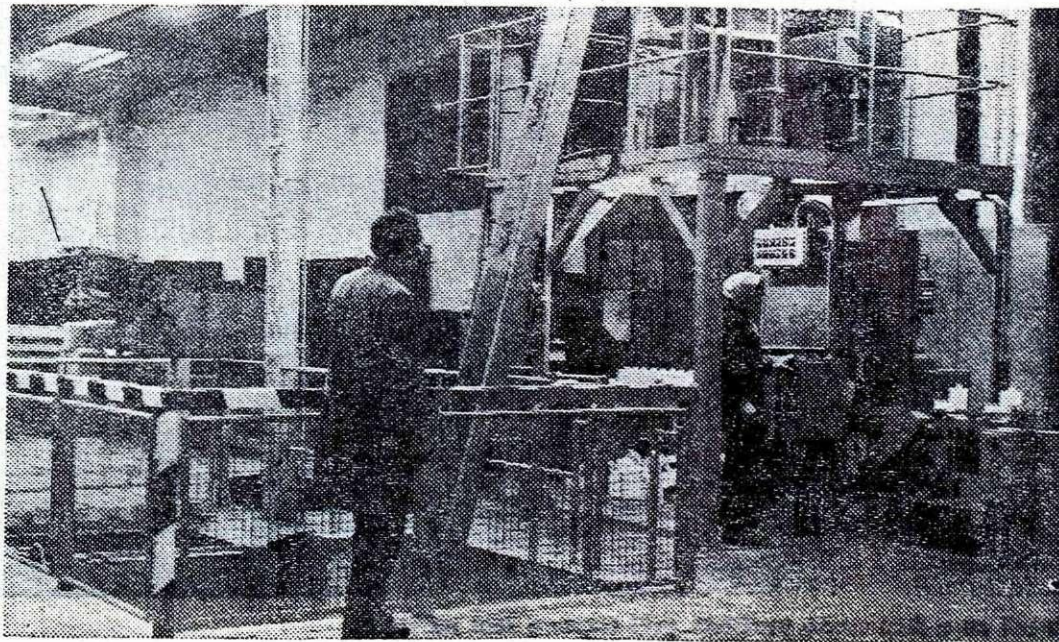
Za najboljše idejne tehnične rešitve te naloge, odbor za novatorstvo in racionalizacijo pri DS Železarnarje razpisuje tri nagrade:

1. nagrada 800 2. nagrada 400 3. nagrada 320 din

Najboljšo ustrezno tehnično rešitev, ki bo pozneje v praksi realizirana, bo odbor pozneje ocenil in nagradil po obstoječem pravilniku o izumih in tehničnih izboljšavah ter koristnih predlogih na osnovi prikaznih in potrjenih prihrankov in koristi.

Ta razpisa velja pol leta po objavi v tovarniškem glasilu Železarnar. Vse kakršnekoli idejne, teoretične rešitve te naloge, morajo avtorji predložiti v treh izvodih na predpisanem obrazcu službi za inovacije pri sektorju za ekonomiko.

Odbor za izume in racionalizacije pri DS Železarnarje

Sestanki delovnih skupin

30. 9. — VALJARNA BELA — PODLIPNIK — POVRŠINSKA OBDELAVA — Plan za avgust je bil izpolnjen le s 87,8 %, na izpolnjevanje pa je vplivalo pomanjkanje delavcev, dopusti ter prehod na štiriizmensko obratovanje. Veliko zastojev so imeli na liniji flemanja zaradi portalnih žerjavov, razen tega pa je tudi slaba površina materiala vplivala na proizvodnjo. Zastoji na brusilnih strojih so znašali 34,4 % obratovalnega časa, zasedba in vzdrževanje strojev pa tudi ni zadovoljiva. Naloge, predvidene po programu bo treba dosledno izpolnjevati. V oddelku so imeli tri poškodbe s 45 izgubljenimi dnevi. Več pozornosti naj bi posvetili čistoči.

7. 10. — STROJNO VZDRŽEVANJE — POGAČAR — MONTAŽA — Sestanek delovne skupine je vodil tovariš Ambrožič. Tudi v prihodnje bo treba posvetiti vso pozornost varnemu delu. V oddelku že dve leti niso imeli poškodbe, vseeno pa so sprejeli sklep, da skupinovodje in ostali, ki so zadolženi za orodje le-tega pregledajo. Po potrebi je treba orodje in pripomočke za delo zamenjati oz. popraviti. Delovna skupina ima v zadnjem času veliko dela in so opravili tudi nekaj večjih del. Predlagano je bilo, da je treba urediti vprašanje žerjava na EP. Da je popravilo nujno, so ugotovili ob zadnjem remontu Lectromelt peči v elektro jeklarni. Zastoji zaradi žerjava in zidarskih del zmanjšujejo proizvodnjo ter vplivajo na plan remonta oziroma ga podaljšujejo. S sinhronizacijo dela asistentov v obratu niso zadovoljni, kar se je zlasti pokazalo pri delu na visoko tlačnem vodu v Javornškem rovtu. Za potrebe strojnega vzdrževanja naj bi nabavili lastne avtomobile. Posredovana je bila tudi informacija o stanju Železarne. Na neizpolnjevanje plana poleg objektivnih faktorjev vplivajo tudi subjektivni. K predlogu samoupravnega sporazuma niso imeli pripomb, pač pa je bilo več pripomb k sistemu nagajevanja. Zanimajo jih predvsem kako bodo delovodje objektivno ocenjevali ljudi. Postavljeno je bilo tudi vprašanje ocenjevanja na zunanjih delih, kar naj bi uredili z novim sistemom nagajevanja.

6. 10. — ELEKTRO IN TOPLOTNA ENERGIJA — SIRC — ELEKTRO ENERGIJA — Obravnavali so predlagani akcijski program v katerem je zlasti poudarjeno skrajno izkoriščanje vode za proizvodnjo električne energije. Omenjena je tudi maksimalna obremenitev centrale za proizvodnjo jalove energije. Na sestanku so prebrali tudi obvestilo sektorja za ekonomiko podjetja glede možnega odkupa odpadne lesa.

24. 9. — TKR — inž. KÜRNER — RO — Vodja oddelka je posredoval pregled dela RO, medtem ko bo oceno za opravljeno delo podal delavski svet na enem prihodnjih zasedanj. Proizvodni načrt je bil presežen za 25,23 %, prihranek pri stroških proizvodnje pa dosežen v višini 228.447 din. Kljub dobremu delu RO pa je še vedno problem zaradi formiranja OD in zaradi nerazumljivega znižanja cenika za 6 %. Za izplačilo OD so morali dobiti posojilo. Vodja RO je predlagal, naj sleherni član kolektiva vloži maksimalne napore, da bi povečali storilnost in proizvodnjo, vendar pod pogojem, da ne bi trpela kvaliteta dela, s čimer so se tudi vsi strinjali.

5. 10. — SPLOŠNI SEKTOR — JERSIN — VARNOSTNA SLUŽBA — Pregledali so realizacijo akcijskega programa za II. polletje ter obravnavali predlog sprememb in dopolnitev sistema nagajevanja. Sodelavci Kozamernik, Korpič, Hribar in Nemec so v razpravi zahtevali, da je treba urediti nekaj vprašanj za izboljšanje dela v oddelku. Izvedli naj bi tudi preizkus znanja vratarjev in čuvajev, še prej pa naj bi zanje organizirali ustrezen seminar.

2. 10. — SEP — JASNIČ — ODDELEK ZA ORGANIZACIJO DELA — Govorili so o problematiki nagajevanja, predvidenih spremembah ter o gospodarjenju s stanovanjskim skladom. Delovna skupina je obravnavala gradivo, pripombe pa so se nanašale, predvsem na predlagano uvedbo diferenciacije oseb na osnovi ocene doseženih rezultatov dela. Treba bo izdelati kriterije za oceno, in usposobiti ocenjevalce. Vprašanje je kako naj bi zagotovili objektivnost ocenjevalcev in obenem tudi enotno uporabo meril. Delegat Železarne v samoupravnem organu stanovanjskega podjetja tovariš Stanko Malej je v kratki informaciji obravnaval gospodarjenje s stanovanjskim skladom in odgovarjal na postavljena vprašanja.

4. 10. — TRANSPORT — MARKELJ — KISIČ — CESTNI ODDELEK — Razpravljali so o akcijskem programu transporta, ki obsega sedem točk in se z njim tudi v celoti strinjali. Precej so govorili o dovozu materiala, posebno glin, ker so skladišča dotrajana in prenapolnjena in bi lahko prišlo tudi do nesreče. Trakova na magnezitu in haldi sta v okvari in morajo prevoze opraviti s samokolnicami. Tudi dvigala so dotrajana in v neustreznem stanju. Misliti bo treba na novo dvigalo, kar velja tudi za vilicarje, da bi lahko omogočili proizvodnim obratom nemoteno obratovanje.

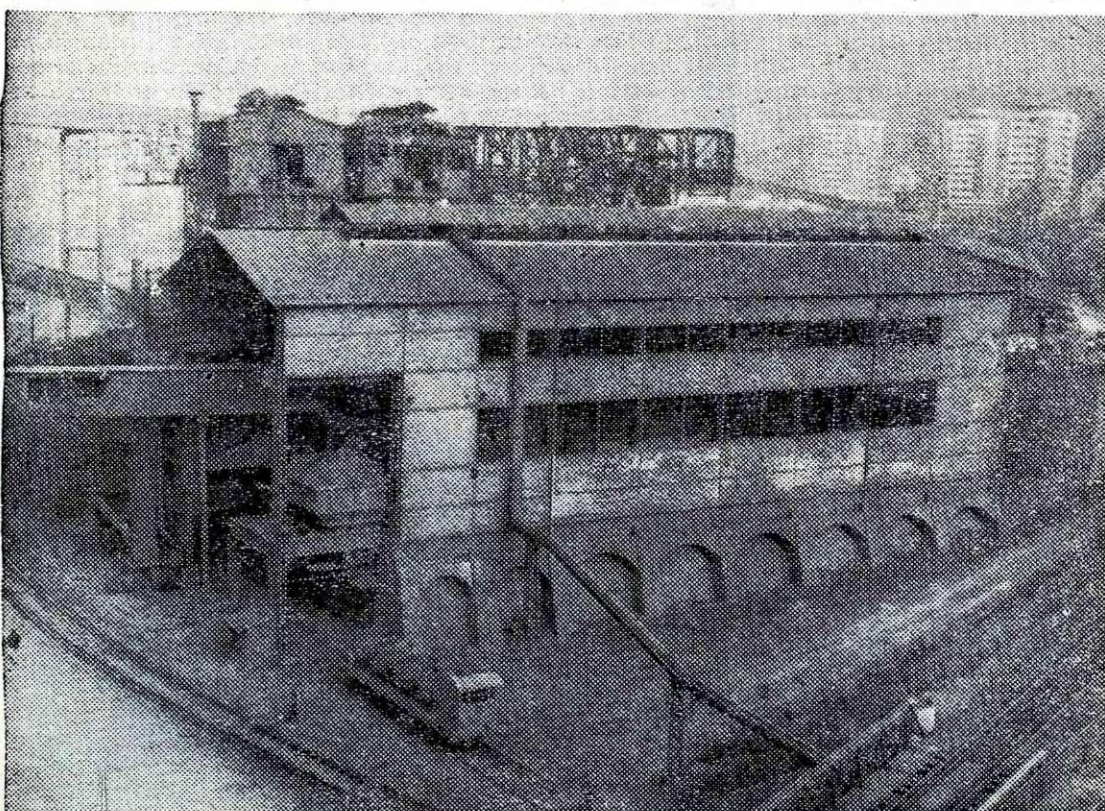
29. 9. — TRANSPORT — RABIČ — PIBERČNIK — ŽELEZNIŠKI ODDELEK — V razpravi so sodelovali sodelavci Andolšek, Piberčnik in Volc in obravnavali vprašanje varnega dela. Rešiti bo treba nekaj problemov, da bi se lahko izognili morebitni nesreči. Na voljo imajo premalo premikačev, kljub temu, da normativ predvideva po tri premikače k normalnotirni lokomotivi. Treba bo zagotoviti kader premikačev in kurjačev, tako da bodo delovna mesta zasedena in zagotovljeno varno delo.

30. 9. — TRANSPORT — TRAVNIK — ŽELEZNIŠKI ODDELEK — Vodja železniškega oddelka je obrazložil akcijski program in se dalj časa zadržal pri najbolj kritičnih točkah programa. Z akcijskim programom so se prisotni strinjali, imeli pa so pripombe glede neenakomernega nakladanja vagonov JZ v proizvodnih obratih. Celotno odpravo bi najraje opravili v zadnjih dneh meseca. Tovariš Zamida ni bil zadovoljen z menjavo košar in rude v bunki. Podoben položaj je tudi v starem železu, kjer so lokomotive premalo izkoriščene. Tovariš Svetina opozarja na nevljuden odnos delavcev v proizvodnih obratih do železniškega osebja.

28. 9. — VALJARNA BELA — LAZAR — POVRŠINSKA OBDELAVA — Sestanek je vodil tovariš Erjavec. Vodja oddelka tovariš Kavčič je obrazložil plan za avgust, ki je bil dosežen le s 87 %. Proizvodnja je bila manjša, vzroke za to pa je treba iskati v pomanjkanju delavcev, prehodu na 42-urni delavnik in koriščenju dopustov. Največ pripomb so imeli glede vzdrževanja žerjavov.

29. 9. — VALJARNA BELA — ERJAVEC — POVRŠINSKA OBDELAVA — Sestanek delovne skupine je vodil tovariš Celarc. Ugotovili so, da je proizvodnja precej manjša zaradi pomanjkanja delavcev in prehoda na 42-urni delavnik. Omenjali so tudi dopuste v letnih mesecih, stanje delavcev pa je še vedno problematično, saj normativi niso polno zasedeni. V prihodnje bo treba skrbeti za večjo rast proizvodnje v količinskem in kvalitetskem pogledu z bolj doslednim delom. Vzdrževanje ni najbolj kakovostno.

30. 9. — VALJARNA BELA — BEG — POVRŠINSKA OBDELAVA — S proizvodnjo v avgustu niso bili zadovoljni kar še posebej velja za brusilne stroje. Tudi proizvodnja na efektivno uro je močno padla. Treba je izkoristiti vsako minuto, razen tega pa je bilo na sestanku rečeno, da za tiste, ki nimajo volje do dela tudi ne more biti mesta v kolektivu. Znova so poudarili pomen delovne in tehnološke discipline, ker vsako malomarno delo povzroči še dodatno delo. Strojne naprave je treba redno vzdrževati in paziti nanje. Stalno mora biti prisotna skrb za zmanjšanje zastojev. V prejšnjem mesecu so imeli tri poškodbe, kolikor pa bo zagotovljen red v oddelku, bo tudi možnost za poškodbe manjša. Treba bo zatekati kabino na 16-tonskem magnetnem žerjavu in prav tako tudi na 20-tonskem žerjavu.

Pričeli so z demontažo prazilnih peči (zapis o tem na str. 2)

ŽELEZARSKI GLOBUS

ALBANIJA — V mestu Elbasan flamerava albanska vlada zgraditi prvo integralno železarno. Kot osnova bo služila valjarna, ki že obratuje in uporablja kot vložek uvoženi polfabrikat.

CILE — V prihodnjih dvanajstih letih bodo čilski rudniki železove rude dobavili skupno 42 milij. ton japonskim železarnam. Kupec te rude so največje japonske železarske družbe: Nippon Kokan, Kawasaki, Sumitomo, Metal Industries in Nippon Steel.

JAPONSKA — Japonske železarske družbe so ugotovile, da obstaja v bližnji prihodnosti malo možnosti za povečanje prodaje železarskih proizvodov v LR Kitajsko. Vzrok je v tem, ker je na razpolago premalo surovin, ki bi jih lahko kupovale ja-

ponske železarne kot zamenjavo za svoje izdelke. Domači izkop železove rude porabijo kitajske železarne same. Nekaj upanja je pri uvozu premoga za koksiranje in sicer računajo na količino 1 milij. ton letno.

ZAHOVNA NEMCIJA — V Hamburgu je pred kratkim začela obratovati nova mini železarna, ki pripada znani grupaciji za mini železarne Korf. Prva električna peč z napravo za kontinuirno vli-vanje že obratuje, druga bo pričela obratovati v kratkem. V prihodnjih tednih bo pričela obratovati tudi naprava za redukcijo peletov, ki bo proizvajala železno gobo s 93 %—95 % Fe. In tako bo to prva popolnoma integralna mini železarna v Evropi z letno zmogljivostjo 450.000 ton gotovih proizvodov.

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

(nadalj. s 4. str.)

zelo zanimala za orožje. Graničarji, za katere je sedaj puška, avtomat, puškomitraljez »deklet«, so zelo radi pokazali, koliko delov ima in kako se z njim rokuje. Posebno pozorno so gledali fantje katere tako »deklet« še čaka. Po spoznanju orožja, službe graničarja in enotnosti ter kolektivnosti, ki mora biti na karavli veliko večja kot v drugih vojaških centrih, so mladi začeli živahen razgovor. Tako so graničarji obujali spomine na domače kraje, starše, dekleta, na vse tisto, na kar se vsak vojak, posebno, če služi vojaški rok daleč od doma, rad spominja. Mladi gostje pa so govorili o problemih, s katerimi se srečujejo v vsakdanjem življenju. Da ne bi ostali samo pri besedah in problemih, so mladi popestrili svoj program tudi na športnem polju. Mladinke so igrale odbojko, mladinci iz Gradiša pa so se kot ekipa pomerili z ekipo graničarjev v nogometu. Končni rezultat je bil 6:4 za mladince iz Gradiša.

Po zelo »napornem« dopoldnevu, je mladim vojaško kosilo — pasulj s slanino, zelo teknilo. Posebno zadovoljen je bil kuhar (doma iz Maribora), ki je bil deležen priznanja za kosilo, ki ga je pripravil. V prijetnem kramljanju je minilo kosilo.

Da bi spomnil na to srečanje ostal živ, so se za slovo še skupaj slikali. Pozno popoldan so si za slovo stisnili roke in obljubili graničarjem, da jih bodo še prišli obiskat. Iz obrazov udeležencev je sijalo zadovoljstvo, bili so srečni, čeprav malo utrujeni, da jim je srečanje lepo uspelo.

Mladi v konkretnem delovanju koncepta splošnega ljudskega odpora

Manevri Svoboda 71 so za nami. To pa še ne pomeni, da je zdaj vse delo na tem področju končano. Nasprotno: v tej veliki vojaški vaji je bil uspešno preizkušen tudi koncept delovanja splošnega ljudskega odpora in naloga vseh, ki so na tem področju delovali v Beli krajini, je, da zberejo vse izkušnje, ki so v teh dneh agresija »plavih« prišle na dan.

Te izkušnje pa bodo dragocen dokument in material za konkretizacijo delovanja vseh oblik SLO v Sloveniji, od republiških organov, mimo občinskih svetov do odborov za SLO pri vsaki krajevni skupnosti. Še posebej pa bodo te izkušnje dragocene družbeno-političnim organizacijam. Na manevrih v Beli krajini so le-te delovale v vojnih razmerah.

Ker bomo o splošnih izkušnjah lahko še marsikaj slišali in se z njimi tudi marsikaj naučili, bi dal tokrat poudarka le delovanju mladine in pionirjev v vojnih razmerah. Izkušnje so posredovane iz krajevne skupnosti v bližini Črnomlja.

Že prvi dan »okupacije« plavih, so mladi, predvsem pa pionirji, prekrili vse smerokaze, jih prebarvali, ali pa obrnili v napačno smer, kar je marsikomu naredilo dosti preglavic.

S tem pa se je njihovo delovanje šele začelo. Lepaki, ki so jih tudi sami pisali in tiskali, so prekrili vsa. Česte so bile vse prebarvane in popisane: TITO, ŽIVELA OF, ZMS, ŽIVELA ZKJ!

Lepaki so kričali s skednjem, dreves, oken in vrat: HO-CEMO MIR, NAŠA OBRAMBA — NAŠA SVOBODA, NIKOLI NE BOMO PRIZNALI IN NE PODPISALI VDAJE SOVRAŽNIKU, LJUDSTVA — KI VE ZAKAJ SE BORI — NE MORE NIHČE UNICITI, NAROD SI BO PISAL SVOBODO SAM in podobno. Čez noč pa se je na strehi zadruženega doma pojavil ogromen napis, viden tudi iz letala: TITO.

To pa še ni vsa dejavnost mladih. Izkazali so se tudi kot vodiči teritorialnim enotam, kot obveščevalci, ki so hitro in točno obveščali odbor za SLO in odbor SZDL (ta se je preimenovala v Osvobodilno fronto) o vsakem koraku »sovražnika«. Nasploh je pomembna ugotovitev, da so mladi delovali v tesni povezavi z odborom za SLO in vodstvom OF, kljub temu pa so bili dosti samostojni in iznajdljivi.

Pokazali so se tudi kot dobri kurirji, ki so odlično poznali ves teren in vso situacijo. Na žalost »plavega« sovražnika pa so se tako vživel v igro, da so prerežali telefonski kabel v bližini enote, predvidenih pa so imeli še nekaj akcij, ki bi jih plavi ne bili veselili. Člani obeh odborov so jih morali celo svariti in ustavljati, da v svoji vnemi niso šli predaleč.

Bojkot plavih je bil popoln. Nihče od mladih se ni mogel spomniti, kje stanujejo vaščani, ki so jih plavi iskali, »izdajalce« pa so onemogočili njihovo delovanje že v prvem dnevu manevra.

Mladi so tudi pomagali pri oskrbovanju teritorialne enote s hrano in pri pripravi te hrane. Kar je potrebno posebej omeniti je to, da je tudi vodstvo mladinske organizacije imelo stalno vezo z občinskim vodstvom mladine, tako da so bile vse akcije koordinirane.

Mladinci, tudi tisti, ki še niso služili kadrovskega roka, so bili vključeni v teritorialne enote, posebno pohvalo pa zaslužijo dekleta, ki so enakovredno s starejšimi in izkušenimi borci sodelovale v vseh akcijah odreda in skupaj z njimi vsak dan prepešale nekaj deset kilometrov.

Menim, da bo ta grob oris lahko marsikomu služil za delo mladine pri organizaciji koncepta o splošnem ljudskem odporu in da nam bodo vse izkušnje iz partizanske Bele Krajine prišle nadvse prav.

»Si še vedno prepričan, da je taka metoda dela najboljša!«

Klub mladih pesnikov?

V zadnjem času na Jesenicah veliko govorimo o kulturnozabavnem življenju mladih. Okrog tega problema se razpletajo različna mnenja. Nekateri trdijo, da med mladimi upada zanimanje za kulturo.

Iz dneva v dan se sprašujemo, kako popestriti kulturno življenje mladine. Imam predlog, ki bo morda zanimal tudi nekatere mlade.

Na Jesenicah živi nekaj mladih, ki v prostem času radi pišejo. Navadno so to pesmi ali pa kratke novele (tudi v tedniku »Antena« sem zasledil nekaj prispevkov). Lahko bi ustanovili klub mladih pesnikov. Ljubitelji poezije (pa tudi proze) bi se večkrat sestajali in si izmenjavali svoja dela. Zanimiv bi bil tudi klubski večer, na katerem bi mladi brali svoja dela.

Pred leti je na Jesenicah deloval tudi novinarski krožek. Morda obstaja možnost, da ponovno zaživi. Želim, da se oglasijo tudi drugi in napišejo svoje mnenje.

JANKO RABIC

PRIPIS UREDNIŠTVA: Na Jesenicah že eno leto deluje kulturno umetniški klub Tone Čufar, ki povezuje že znane pesnike in pisatelje pa tudi nekaj mlajših. Vsem so v klub vrata na stežaj odprta, tudi tistim, ki se zavzeto zanimajo za kulturno-umetniška vprašanja. Člani kluba se sestajajo vsak prvi petek v mesecu, oziroma vsak naslednji petek, če je prvi petek praznik, v čitalnici Delavskega doma na Jesenicah.

Posvetovanje metalurgov v Mariboru

Letošnje posvetovanje strokovnjakov črne in barvaste metalurgije Slovenije, je bilo 8. in 9. oktobra v Mariboru. Organizator posvetovanja je bil Metalurški inštitut Slovenije. Z naše železarne so se posvetovanja udeležili inženirji: dr. Gabrovšek, Arh, Jezeršek, Kürner, Stocca, Demšar, Piščanec in Zupan.

Osnovna tema posvetovanja je bila: organizacija raziskovalnega dela v slovenskih železarnah, katerega glavni nosilec je Metalurški inštitut Slovenije. Prikaz te dejavnosti sta v svojih referatih podala direktor Metalurškega inštituta Slovenije dipl. inž. Alojz Prešeren in direktor sektorja tehnične kontrole in raziskave naše železarne dr. inž. Marin Gabrovšek. Poleg aktualnosti tega vprašanja na sploh, je bil poudarek na ra-

ziskavi dejavnosti tudi za to, da bi v bodoče republiški sklad Boris Kidrič povečal svojo finančno udeležbo od sedanjih 7% na vsaj četrtino potrebnih sredstev za raziskave.

Naslednja tema iz področja črne metalurgije se je nanašala na razvoj tehnologije v proizvodnji jekla. Dipl. inž. Dobovšek iz železarne Ravne je imel uvodni referat o razvoju tehnologije v njihovi železarni. Kot koreferent je o

razvoju tehnologije izdelave jekla v naši železarni poročal dipl. inž. Jože Arh iz sektorja tehnične kontrole in raziskave (njegov koreferat bomo objavili v prihodnji številki Železarja pr. ur.). Dr. inž. Marin Gabrovšek pa je imel dva predavanja o mikrolegiranih jeklih z visoko mejo plastičnosti in o varenju teh jekel. Ta jekla namreč predstavljajo perspektivni proizvodni program naše valjarne 2400.

Na posvetovanju so bile tudi teme iz področja barvaste metalurgije, o čemer so govorili strokovnjaki livarne IMPOL Maribor in Metalurškega inštituta Slovenije.

Železarski globus

IRAN — Železarna Isfahan, ki jo gradijo s finančno in tehnično pomočjo Sovjetske zveze, bo pričela kmalu obratovati. Njena začetna proizvodna zmogljivost bo 600.000 ton surovega jekla letno. Vendar obstaja možnost na kasnejše povečanje zmogljivosti do 4 milij. ton.

SOVJETSKA ZVEZA — V železarni Čerepovec, ki je bila zgrajena najprej za letno zmogljivost 5 milij. ton surovega jekla in potem povečana na 10 milij. ton, računajo, da bodo v prihodnjih letih z določeno rekonstrukcijo in novogradnjo dosegli 15 milij. ton. Kot prvega bodo zgradili

nov plavž, ki bo s 5000 m² koristne prostornine med največjimi na svetu.

SOVJETSKA ZVEZA — V Sovjetski zvezi bodo v razdobju od 1971. do 1975. leta pričeli obratovati sledeči železarski agregati: 6 plavžev, 13 kisikovih konvertorjev, 13 električnih peči in 35 različnih valjarn. Največji kisikovi konvertorji s težo sarže 300–350 ton bodo pričeli obratovati v železarnah: Karaganda, Nižni Tagil, Zdanov, Novo Kuzneck in Novo Lipeck. Računajo, da bodo leta 1975 proizvedle sovjetske železarne 142–150 milij. ton surovega jekla.

Letos julija je preteklo 35 let od izbruha španske državljanske vojne. Ob tej obletnici objavljamo krajši kronološki opis te vojne, ki ga je prispeval književnik Miha KLINAR.

Španska državljanska vojna se je začela v noči med 17. in 18. julijem 1936 z vojaškim fašističnim revoltom v španskem Maroku. Vodja je bil guverner Kanarskih otokov general Franco, ki je odšel pred izbruhom revolta v Maroko in se nato takoj utrdil v južnem delu Španije s fašističnimi silami s središčem v Seville, na obeh Ba-

nik Španije uničen. Takrat je začela nacistična Nemčija boj za ponovno vzpostavitev nacionalne in neodvisne (beri: fašistične) Španije in v tem boju aktivno sodelovati.

Hitlerju 6. junija 1939 ni bilo treba več dajati demotivov o udeležbi nemške vojske v boju za fašistično Španijo. Prav tako ne Italiji in Portugalski, ki sta podpirali

madridskimi delavci in študenti obvarovale Madrid pred padcem.

Januarja 1937 so fašisti pretrgali zvezo severozahodno od Madrida na cesti Madrid — Escorial. Februarja so osvojili Malago in prodrli do obalnega mesta Mortril, s čimer so se polastili južno španske obale. Južno od Madrida pa so fašistične sile

na izletniška organizacija »Kraft durch Freude« je s svojimi ladjami dovažala 'izletnike' — pripadnike nemške legije Condor, vojni material in drugo pomoč kljub nadzorstvu mednarodne komisije za »nevmešavanje«, ki je bila stroga samo na pirenejskih mejah s Francijo za borce mednarodnih brigad, precej slepa pa za pomoč, ki je prihajala Francu iz Italije po morju na jug Španije in nemško ob atlantski obali na severu ter prek portugalskih meja.

Decembra 1937 so bile republikanske enote in mednarodne brigade v ofenzivi proti Teruelu. Pred Teruelom se je odlikovala tudi slovenska četa Ivana Cankarja. Ofenziva je potekala uspešno in se zaključila z obkolitvijo Teruela in delnim zavzetjem

Lerido in dosegle obalo Sredozemskega morja pri Vina-rotu in tako presecale republikansko katalonsko ozemlje in ga odcepile od republikanskega ozemlja v osrčju Španije.

Maja 1938 je republikanska vojska skušala razbremeniti svoje fronte z ofenzivo proti fašističnim mostiščema Tremp in Balaguer, vendar ni dosegla zaželenih namenov. Junija so fašisti zavzeli obalno mesto Castellon severno od Valencie.

Junija 1938 je republikanska vojska začela svojo zadnjo večjo ofenzivo v španski državljanski vojni in osvobodila ozemlje južno od reke Ebro. Uspeh ni bil majhen, saj se fašistične sile niso lotile nobene ofenzivne akcije vse do novembra 1938, ko so vnovič napadle republikan-

KRONOLOŠKI OPIS ŠPANSKE DRŽAVLJANSKE VOJNE

learskih otokih Mallorci in Ibizi in segel tudi po Kanarskih otokih v Atlantskem oceanu.

Istočasno je v sklopu fašistične zarote proti legalni ljudskofrontovski republikanski španski vladi izbruhnil v različnih predelih Španije vojaški upor desničarskih generalov in poveljnikov garnizij na severu Španije z žarišči v Salamanci, Burgosu in Saragosu. Voditelj teh vstaj je bil general Mola.

V začetku španske državljanske vojne se je od 44 provinc Španije znašlo v rokah Franca in desničarskih fašističnih vojaških poveljnikov devet popolno, a dve deloma. Fašisti navajajo kot vzrok Francove vstaje radikalizacija levčarskih strank in odstavitev predsednika Španije Zamore, kar je baje revoltiralo desničarsko orientirane generale in oficirje španske vojske. V ozadju je bil seveda kot pobudnik revolta nemški kapital, pa tudi drug inozemski kapital v strahu pred socializmom, kar je pravzaprav priznal 6. junija 1939 tudi Hitler ob povratku nemških fašističnih legionarjev legije Condor, ko je rekel:

»Poleti 1938 je bila videti Španija že izgubljena (za kapitalizem in fašizem — prip. M. Kl.). Internacionalne sile so zanetile tam ogenj neke revolucije, ki naj bi ne spremenil v pepel in prah samo Španije, marveč vso Evropo... Strahotno grozeča usoda se je dvignila nad našim kontinentom. Najstarejše kulturne dežele Evrope so bile videti ogrožene. Iz Španije same je moralo pobegniti na deset tisoče Nemcev. Njihovo imetje in bogastvo je bilo izgubljeno. Mnogi so bili umorjeni. Julija 1938 sem se kratkoma odločil, da ustrežem prošnji generala Franca za mojo pomoč. Poslal sem mu jo in pošiljal toliko časa, dokler ni bil notranji sovraž-

vojaško Franca, zaradi česar je oktobra 1936 protestirala Sovjetska zveza. Takrat namreč je besnela državljanska vojna že na vseh frontah proti republikanski španski armadi, podprta z nemško in italijansko vojsko z vso tehnično premočjo zlasti nemškega orožja — letal in tankov. Na ta način je Francu uspelo, da je že avgusta 1936 prav na ozemlju ob portugalski meji združil svoje južno ozemlje s severnim.

Septembra 1936 so fašistične sile zavzele s sodelovanjem fašistične mornarice (beri s sodelovanjem italijanske in nemške) mesti San Sebastian in Irun in tako pretrgale zvezo med Francijo in španskim baskovskim ozemljem. Fašistične sile so se približale Madridu in razbremenile obkoljene Francove fašiste v Alcasarju (Tolledo). Oktobra 1936 jim je uspelo prebiti se do Ovieda in razbiti republikanski obroč okrog tega mesta, ki so ga držali fašisti, ki jih je — to moramo omeniti — podpiral tudi Vatikan skupaj z večino španskega klera, izrabljajočega vernost preprostega španskega ljudstva na ta način, da so ga v imenu vere silili pod fašistično Francovo zastavo (podobno kakor med vojno pri nas k beli gardi na Dolenjskem).

Tako so se Francovi fašisti že oktobra 1936 približali Madridu na nekaj kilometrov, novembra pa prodrli že do madridske univerzitetne četrti Ciudad Universitaria. To dokazuje, da je bila legalna republikanska Španija skoro brez vodstvenega vojaškega kadra, s tem pa tudi brez redne vojske in se je Francu lahko postavila po robu samo z delavci in drugimi ljudskimi silami, ki jih je bilo treba šele organizirati v armado. Šele tedaj so posegle v boj prve izurjene internacionalne brigade in skupaj z

pretrgale direktno zvezo na cesti Madrid—Valencia. Marca 1937 so španski fašisti, podprti z močnimi enotami italijanskih fašističnih legionarjev, začeli ofenzivo proti republikanskim enotam pri Guadalajari severovzhodno od Madrida, a so nalételi na južni in nepopustljiv odpor republikanske vojske in mednarodnih brigad, ki so fašistični napad odbile in razbile, nato pa prešle v protiofenzivo, v kateri so fašisti izgubili velik del svojega ozemlja na tem sektorju fronte.

Od aprila do junija 1937 so se bili glavni boji za najpomembnejše baskovsko mesto Bilbao, ki je naposled klonilo pred premočjo fašistične in nemške vojske. Blokada B'lb'baa s strani fašistov je povzročila v mednarodnem merilu nasprotja med Anglijo in Francijo. Ta čas so na madridski fronti prešle v ofenzivo republikanske enote skupaj z mednarodnimi brigadami in julija prodirale zahodno od Madrida do mesta Brunete, kjer jih je zastavila frankistična, nemška in italijanska premoč.

Avgusta 1937 so se frankisti polastili mesta Santander, republikanske enote pa so skupaj z mednarodnimi brigadami bile v ofenzivi na aragonski fronti (med njimi tudi slovenska četa Ivana Cankarja, v kateri je bilo več Jeseničanov, med njimi Jože Gregorčič).

Republikanska ofenziva je osvojila precejšen del ozemlja, toda odločilnega uspeha vseeno ni dosegla. Fašistične sile s svojimi nemškimi in italijanskimi fašističnimi zavezniki so jo septembra 1937 ustavile pred Saragossom. Oktobra so še fašisti osvojili Gijon in se tako polastili vse severne španske obale na Atlantiku po katerem je prihajala pomoč iz Hitlerjeve Nemčije. Nacistič-

mesta, ki so se ga republikanci januarja 1938 polastili v celoti, vendar so ga že februarja 1938 ponovno izgubili. Marca so prešli fašisti v ofenzivo na aragonski fronti z namenom, da bi odrezali Katalonijo od drugih predelov, ki so še bili v posesti republikanske Španije. Aprila so fašistične sile zavzele

sko fronto na reki Ebro in zavzele lok, ki ga tvori ta reka, 24. decembra 1938. Takrat so mednarodne brigade že zapustile Španijo v skladu s sporazumom med mednarodno komisijo in špansko republikansko vlado ter med mednarodno komisijo za nevmešavanje in Francijo, le da se Franco tega sporazuma ni

(Nadalj. in konec)

Četrtri sem priletel k njemu malo z leve, za spoznanje nižje ter točno v koren krila. Napet sem bil kot struna, čutil sem mrzel pot pod pazduho. Postalo me je strah, a zdaj je bilo prepozno, da bi se umaknil. Slep »žerjav« je bil vedno večji, jaz pa sem čakal. Zadnji trenutek sem odrinil palico od sebe. Hitrost se je bliskovito povečala in poslednje kar sem videl, je bil obraz prvega pilota. Na široko odprta usta s povečano čeljustjo, kakršnega še danes vidim pred seboj. Bila sva tako blizu, da sem videl vsako podrobnost: kapo s ščitnikom in za petdinarsko veliko rdečo značko na njej. Potem sem švignil pod njim. Registrska številka na repu se je bleščala v opoldanskem soncu. Kar ustrašil bi se je, a je bila prehitro mimo. Zdaj je bilo vse dobro, videl sem ga kako se je lovil nekje na desni strani. Požugal sem mu s pestjo. Vrglo me je nekoliko ven, popravil sem smer — pa nadaljeval pot navzgor. Še kar hitro sem se umiril, jurišal pa le ne bi več. Pamet se je začela oglašati. Samo sunek vetra, pa bi udarila skupaj. Zahrstebiti kot se lomijo suhe deske, povedati pa nihče ne bi mogel kaj dosti, ker je bil čelni nallet. Nisem bil natančen in precizen pilot, ampak bedak, ki je imel srečo. Oči sem imel uprte v instrumente in v sinjino nad seboj. Kmalu

Jože Jekler

Za las p

sem priplezal na tisoč metrov. Se dobrih petsto, pa bom celo z nekaj rezerve imel zadosti. Zgodilo se je že, da se je barograt zataknil za nekaj milimetrov in rezultata niso priznali.

Na višini tisoč petsto metrov sem imel nekaj časa za razgled. Zemlja globoko spodaj je zgedala kot zelen žamet, po katerem so posute bele hišice. Tanke nitke so bile ceste in železnice, širši črni trak, ki se je v soncu srebrno iskril pa zadnji del kanala Donava-Tisa-Donava. Vse ozračje do moje višine je bilo rdeče rjavo umazano, nižje pa vijoličasto in kristalno

in so italijanske in
ške fašistične enote osta-
vedno na španskih tleh.
ko ni bilo več težko do-
a potolči vojsko republi-
ške Španije, vseeno pa so
še vedno potekali in si-
v naslednjem zaporedju:
marja 1939 so fašisti za-
Tortosa in Tarragono in
januarja zasedli Barcelo-
Februarja je angleška
priznala Francov faši-
ni režim v Španiji kljub
testom laburistične opo-
ze. Sledila ji je tudi fran-
ca Daladierova vlada kljub
tu, da so boji v Španiji
trajali. Francoski desni so-
st Daladier je torej izdal
ške socialiste. Priznal je
sta Franca, kasneje (ju-
1940) pa je padel še bolj
oko in pokleknil pred
berjem.

vorili republikanske branilce
na otoku Menorca, da so se
predali fašistom. Dne 26.
marca 1939 (torej v času, ko
sta fašizem in nacizem šla za
nohte že Angležem in Fran-
cozom) pa je Francova faši-
stična vojska skupaj z Musso-
linijevimi in Hitlerjevimi eno-
tami začela zaključno ofenzi-
vo. Dne 28. marca 1939 so
vkorakali v Madrid, dan ka-
sneje v Valencijo, v mestih,
ki sta kljubovali fašistični
premoči — Francu, Mussolini-
ju in Hitlerju do zadnjega za-
šele tedaj položili orožje, ko
sta spoznali, da jih je Zahod
prevaral in izdal in da je sle-
herni odpor brezupen.

Šele sedaj sta Daladier in
Chamberlain spoznala, šele se
daj, ko so se nacistični in faši-
stični oblaki po zasedbi Av-
strije, Češke, Memla in Alba-

JANSKE VOJNE

in
ta
la-
de
du
ra-
ko
ed
ne-
da
ni

ko se je tragedija špan-
skaj ljudstva bližala koncu.
Februarja 1939 so španski
fašisti dosegli špansko-franco-
sko mejo, preko katere
pred njim zbežalo več ka-
pol milijona španskih
civiljanov. Boji v Katalo-
niji so bili tako končani. Dne
27. marca so Angleži prego-

nije začeli zgrinjati nad Polj-
sko in Evropo, da sta že leta
1936 zagrešila napako, čeprav
tega nista nikoli javno pri-
znala. Marca 1939 je Španija
postala fašistična država, v
času, ko je Hitler komaj pol
meseca poprej likvidiral
ČSSR in prav po krivdi za-
hoda je fašistična še danes.

Šlo

re-
pa-
rel
da-
re-
ta-
re-
za-
o-
a-
te-
so-
ši-
re-
a-
se-
ri-
že-
to

dro. Nebo je bilo popol-
na jasno, le v Romuniji
bil kopast, bel oblak
kupica sladoleda. Začelo
je zebsti zaradi višinske
rike. Lahna poletna oble-
ni zadoščala, v obraz pa
žgalo višinsko sonce. Di-
tne nadmorske višine je
okrog dva tisoč. Start ni
zaman! V zmagoslavju
pomislil na svoje nekda-
sošolce. Na kaj pa naj-
li osemnajstletnik? Treba
še je bilo vrniti. S tako
tvo še nisem nikoli prista-
Termika je medtem po-
sa tako močna, da z do-
ka izvlečenimi zavorami
m mogel dol. Nekako pa

je le uspevalo. Spotoma sem
opazoval tipične banatske va-
si. Četverkotnik hiš, ki ga
križa nekaj cest, nogometno
igrišče za vasjo in pašnik za
svinje, to je povsod in vse so
si podobne kot jajce jajcu.
Pa moraš biti res kavelj, da
se ne izgubiš.

Pristal sem srečno. Tudi ba-
rograt je v redu kazal.

Čakala me je še debata s
prijatelji iz »Žerjava«.

»Hej, kaj pa ti počneš po
zraku, a?« me je vprašal.

»Pa ti? Do katere strani si
prišel?«

»O čem govoriš?«

»Je bila zgodba napeta?
Dramatična?«

»Moral si biti zelo blizu,«
se je vdal.

»Ja«, sem rekel, »najbolje
bo, da se pomeniva.«

»Hudičevo sva ga kronala.
O tem molčiva. Izkušnjo pa
imava le?!« Zasmehal se je in
s tem je bila stvar v redu.

Še ponoči sem premišljeval
o tem. Dolgo potrebuješ, da
postaneš pilot, še dalj pa, da
se navadiš misliti po člove-
ško. Z glavo skozi zid se res
ne spleča, vsaj toliko časa ne,
dokler imaš še kak izhod.
Mladostna zaletavost in teh-
nika gresta težko skupaj.

Učitelj letenja je pa le ne-
kaj izvohal. Ob slovesu mi je
stisnil roko: »Pazi nase, ko
boš spet zgoraj. Drugi ne bo-
do nate. Pa srečno in nasvi-
denje!« Nasmehnil se je. Ve-
liko je bilo to, da mi je še
vedno zaupal.

»I, kaj, obhajaj sem šel.«

»Koga?«

»K Belcjanu.«

»Koga?« se iztrga glasno Vršanu.

»Tvojega sina!«

»Klemen? Jezus!«

»Ne kliči po nemarnem božjega imena! Ni še
umrl in ni nikjer rečeno, da mora že jutri. Sicer ti
ne bi bil povedal.«

»Gospod župnik, ne norite me!«

»Kaj bi te noril! Dovolj si nor sam! Da ne boš
misli: prehladil se je zadnjič, ko je divjal na Jese-
nice zate po zdravila, pa ga je popadlo. Zdaj blede.«
»So zdravnika klicali?«

»Meniš, da ne vedo zanj? Ni izgubil upanja. Tre-
ba pa je paziti.«

Vršan je omahnil nazaj v blazine in zaprl oči.
Suhe, obledele in oslabele roke so mu trepetale na
odeji.

»Vršan, ne nori! Klemen je mlad in močan in sko-
ro zmore. Saj si še ti, starina, pa bi on ne! Vršan
je in Vršani so iz drugačnega lesa kot drugi ljudje.«

Stari pa je molčal. A župnika je boiel in skrbel
ta molk. Ko bi Vršan divjal in se vzpenjal, bi mu
bilo ljubše. Tako pa mu ni povšeči tišina na zunaj.
Ker ve, da v njem huje besni in divja.

»Vršan, tuli, kriči, samo molči!« Gre zanj in
zate in z vama obema za Vršanovino! Pomisli! Ali
naj samo Mana ostane? In oni mali, ki komaj šele
dih, pa še to na tujem in ne na Vršanovini? Ti si
zakrivil, pa nosi in trpi, da ujameš zamudek in rešiš
Vršane! Tako je kričalo in prosilo v župnikovem
srcu.

Vršan je obledel. Župniku je pričelo prihajati
vroče.

»Vršan? Daj, zini vsaj,« prosi župnik.

Vršan še ne da glasu od sebe.

Slavko Savinšek

Geče

(16)

»Ali naj te bijem?« zarohni župnik in se skloni
nad bolnika.

»Ste me že udarili.«

»No hvala Bogu, da si znil,« odleže župniku.

»Ali se je vse zaklelo zoper Vršane!« plane iz
starega nakrat.

»Vidiš, stari, tak si mi bolj všeč! Da pa ne bi mi-
slil, da imaš prav: ali si ti samo božal? Ali nisi
tudi uklinjal, če ne z jezikom, pa z dejanjem?«

Vršan ni odgovoril. Pest je stisnil in v nemi tugi
udaril z njo po odeji.

»Po glavi se bij, Vršan, po trdi, trmasti! In pa v
srce se dregni, da ti bo krvavo priteklo!« hiti župnik
z velikimi koraki po sobi.

»Gospod župnik, ali imate kaj srca?«

»Dokler pokoro delaš in se povsem ne spokoriš,
prav nič zate! Ali si že ukrenil kaj, kot si obljubil?«

»Kako bi? Ležim.«

»Bi ne bil mogel poklicati Klemena k sebi?«

»Iz Mojstrane?«

»Iz Afrike bi bil fant prišel po golih kolenih,
samo da bi smel na svojo Vršanovino. Četudi bi ne
vedel, po kaj! Ali ni pred par dnevi divjal zate? Ali
ni divjal gor in dol in se ponujal in skoro pokleknil
predte? Ti pa si ga pustil oditi, ker se ti je zdelo za
malo, da bi mu dejal: sin, ostani! — Zdaj te bije,
lej!«

»Gospod, kako naj zdaj?«

»Prej bi bil baral! Ali še barati ni bilo treba:
tulil sem ti v ušesa, pa nisi čul.«

»Vi veste...«

»Nič ne vem! Pač: da si nor, Vršan! Bi te bila
Liza snedla?«

Vršan je spet prebledel ko zid.

»Ne bijte, gospod, ne drezajte v to smer, sicer
se premislim!«

»Radi mene, Vršan, nori! Hočem dobro sebi ali
tebi, zini?« Saj sem neumen in Bog me bo te, el radi
tega. Boš videl, Vršan tudi mene, borovskega žup-
nika Mihaela, bo udaril, da se bom skrivil ko črv,
ker vam dajem potuho in vas hočem spraviti v ne-

besa, ki tiščite vsi z vsemi štirimi v pekel! O, me
bo udaril, bo!«

Obmolknil je župnik, molčal Vršan. Obema pa sta
srca udarjati, da sta čutila utripe v mezinco na nogi.
Župnik je postal ob peči, se z roko naslonil obnjo
in glavo položil v dlan. Vršan pa je tiščal oči sku-
paj in gledal vase. In je v tem gledanju videl toliko
gorja, toliko bridkosti in bolečine, da se je zgrozil
nad vsem tem in glasno planil:

»Gospod župnik, molite, molite! Da ne poginem,
da ne ponorimo vsi skupaj! Molite, gospod, z vso
dušo, z vsem srcem, noč in dan molite! In mašujte
za nas, da zmoremo. Za sina mi molite, gospod, za
Klemena, da mi ga ohrani!«

Omahnil je nazaj v blazine in ni zmogel niti be-
sedice več.

»Zaupaj, Vršan, in moli tudi ti. Jaz bom, kolikor
more nevreden mašnik moliti. Ali prvo je: ne obu-
paj nad milostjo božjo, ki je še vedno prav ravnala!«

Dogovoril je, vzel palico in pokrivalo ter odšel.
V veži je še Mani naročil, naj nocoj ne pusti nikogar
k očetu in naj bo sama ob njem vso noč. O Kleme-
novi boleznii pa ne sme nikdar ziniti, da gre kaj v
slabše.

Župnik je odšel v noč. Vršan pa je ostal sam z
Mano in iskal z vsem svojim bitjem za eno samo
prav majceno lučco, ki bi mu zasvetila v strašno
temo, divjajočo v njem; tipal je s koščenimi prsti
vase, da bi našel eno samo samcato bilčico, ki bi se
je mogel oprijeti. Pa ni našel opore, do jutra ne,
razen ene same, ki pa je nad vse drugo: Boga Kri-
žanega! — — —

Skozi štirinajst dni je divjalo v srcih sosednjih
si hiš v Podsmrečju in besnelo, da ni bilo niti hipa
miru in presledka, bolečin. Stari Vršan se je boril
z Bogom in župnikom, da bi si vsaj pravo pamet
ohranil, župnik Mihael pa s Križanim in starim Vr-
šanom, da bi izprosil milosti in omilil udarec straš-
nega božjega biča. Pri Belcjanovih sta oče in mati
vse noči prebedela v molitvi za hčer, njenega moža
in njunega otroka. Liza je omahnila pod križem in
se šibila kot vrbova šiba in mežala od strahu, da
zdaj zdaj strašno udari vanjo.

Klemen je pa v vročici vpil in divjal noč za noč-
jo in kričal po utehi. Besnel je v bučnem pogovoru
z očetom, pa ga zopet otroško ponižno prosil; ljub-
koval je svojo ženo, komaj poročeno, in jo tolažil,
pa jo zopet pehal stran in kričal, da je mladi planin-
ski kralj in si bo drugo kraljico izbral. Spet je kle-
čal pred župnikom na kolenih in ga rotil, naj pre-
govori očeta. In zopet je natolceval svojo sestro, da
mu hoče iztrgati grunt in očeta šunta zoper njega
in Lizo.

Župnik Mihael, ki je trpel z vsemi, ni spal nobe-
no noč na postelji. Za uro, dve je podremal kar kle-
če pred Križanim, ko mu je tožil svoje in svojih
dragih gorje in ga prosil milosti zanje.

A vse ni nič pomagalo. Prišlo je, kar je moralo
priti. Tedaj je zaihtelo vse Podsmrečje, da se je
razleglo gori v gmajno Srednjega vrha, odjeknilo
po vseh rovtih in senožetih, se ujelo v grape in jarke
strmi, ki je v dolino držala, in se razlilo po dolini,
planilo od hiše do hiše in se prelilo v solze in ihte-
nje:

»Vršanov Klemen je umrl!«

Lizo so nezavestno odnesli od smrtne postelje
možave v zgornjico, položili poleg nje siroto Kle-
menčka, umili Klemena in ga položili na mrtvaški
oder.

Najdlje so držali vest skrito pred starim Vrša-
nom. Ali kot da je slutil, je bil tisti dan nemiren,
venomer je klical v sobo Mano in jo spraševal, kaj
je s Klemenom. Ubogo dekle, sicer močno in vajeno
bridkosti, trdo na zunaj do skrajnosti, je komaj
sproti zunaj umivalo oči v mrzli vodi, da ne bi
opazil objokanih vek; ali vseeno mu ni ušlo.

Ko je Mana prišla proti večeru v sobo in prižga-
la luč, je stari Vršan naenkrat zaklical Mani:

»Mana, stopi sem!«

Dekle je ubogalo.

»Poglej mi v oči!« se je vzpel pokonci.

Ubožica je uprla pogled v očeta, a ga takoj zo-
pet pobesila.

»Ti si jokala!« je pokazal na njene oči z uvelo
roko.

Dekle ni vzdržalo več, zaihtelo je glasno.

Takrat pa se je utrgalo staremu Vršanu, ki je
spoznal:

»Klemen, moj Klemen!«

Omahnil je v blazine nazaj in obležal tiho ko
mrtev. Mana je preplašena planila po deklo, prihite-
la z ovitki in hotela očetu močiti čelo s kisom.
Tedaj pa je sunil vanjo z roko, da je prevrnila po-
sodo z vodo in odletela v kot peči:

Ugasek s Hrušice odvažajo noč in dan

Nova avtocesta od Ljubljane do Postojne bo tekla čez dobršen del Barja. Strokovnjaki so ugotovili, da je na takem terenu za podlago (tampon) najboljši premogov ugasek. V zvezi s tem je nastalo vprašanje, kje ga dobiti toliko. Spomnili smo se na več kot 100 let staro odlagališče, kamor so ugasek vozili iz železniških kurilnic.

Tako veliko odlagališče premoga je bilo tudi na Hrušici, zahodno od nekdanje železniške postaje. Zagrebško podjetje »Planum«, ki gradi cesto čez močvirnat svet, se je z železniško transportnim

podjetjem v Ljubljani dogovorilo za odkup ugaska. Prejšnji ponedeljek so ga pričeli odvažati številni avtoprevozniki. Predvidevajo, da bodo približno 90.000 kubikov ugaskov odvozili v 14 dneh. Ker je na površini odlagališča zraslo veliko grmovje, so le tega odstranili z rinežem, povsem pa so ga počistili številni domačini, ki so jih za ta čas honorarno zaposlili.

Na kraju, kjer je bil ugasek, bo nastala zopet jama in kot je že bil, baje talne vode. Morda pa bi kazalo ta prazen prostor v bodoče izkoristiti za odlaganje smeti. B.

Asfaltiranje cest na Javorniku in Kor. Beli

Delavci cestnega podjetja Kranj so v prejšnjem tednu asfaltirali Savsko cesto na Javorniku, ki je bila pred tem dalj časa v rekonstrukciji. Razširitev ceste in izgradnjo pločnikov in druga potrebna dela je opravilo podjetje Kovinar z Jesenic. Savska cesta je bila več let na dnevnem redu vseh zborov volivcev, občani pa so zahtevali, da je treba problem Savske ceste rešiti čimprej. Poleg Savske ceste na Javorniku je cestno podjetje Kranj asfaltiralo tudi Prosvetno cesto in večji del Cankarjeve ceste na Koroški Beli.

Tokrat še niso asfaltirali ostrega ovinka na križišču Prosvetne ceste in Potoške poti na Koroški Beli, ki ga bo treba razširiti. Po vsej verjetnosti bodo to delo opravili že drugo leto. Zbrati bo treba tudi še nekaj dodatnih finančnih sredstev in asfaltirati Cankarjevo cesto od »Zadruga« do bivšega pokopališča na Koroški Beli. S tem bi zadovoljili vse tiste prebivalce Koroške Bele, ki so od vsega začetka zahtevali, naj bi asfaltirali Prosvetno cesto v celoti in spodnji del Cankarjeve ceste, ker je v tem delu Koroške Bele velik cestni promet.

Lastovke odletijo, piloti ostanejo

Na letališču v Lescah je bilo prejšnji teden vse mrtvo. Hangar je bil zaprt, fantje — piloti pa so žalostno postopali okrog. Nekateri so pobirali tepke ali pometali odpadlo listje. Najpopularnejši pilot, Polde Tratar je prekopal pol travnika za hangarjem, kjer je lovil voluharja. Jugoslovanska ljudska armada je imela manevre na Kolpi, pa je za ta čas prepovedala vsako športno letenje. Težko so čakali na dovoljenje za polete in so zato počeli različne stvari. Na letališču je čez vse leto živahna dejavnost, pa zato niso navajeni desetdnevnega premora. Pa pojdemo lepo od začetka.

Junija so imeli enomesečni internatski učni center za devet mladih motornih pilotov začetnikov. Šolali so jih po naročilu rezervne podoficirske šole v Zadru. To je bila priprava na enoletno šolanje v vojski. Usluge in material so nudili v ALC, prav tako učni kader.

V poletnih mesecih so učili pet pilotov nočnega letenja za poklicno usmeritev. Tako imajo sedaj pet pilotov »od nog do glave«, ki lahko letijo ob kakršnih koli vremenskih pogojih. Namesto električne napeljave za oznako piste ponoči, so imeli petrolejke, pa to ni nič motilo.

Novih diplomiranih jadralcev je bilo šest, v prihodnjih letih bodo že napredovali in se pridružili starejšim kolegom. Važna je skrb za vsakoletni podmladek. Pilot gre

navadno skozi modelarstvo, jadralstvo, motorno letenje, vojaško letenje in končno kot profesionalen h kateri domači letalski transportni službi.

Pogoji za srebrni, zlati ali diamantni »C« niso nobena nujnost, so pa nekakšno odlikovanje, zato si jadralci precej prizadevajo, da jih osvojijo. Letos je zlati »C« osvojilo šest letalcev, kar pomeni šest preletenih trikotnikov po tristo kilometrov. Osvojili so še dve višini za zlati »C« — po tri tisoč metrov (višine med točko odklapljanja do vlečnega letala). To so dosegli na tako imenovanem valovnem jadranju.

Solalo se je tudi okrog deset mladih padalcev, ki imajo velike možnosti za napredovanje. V Lescah deluje sedaj zelo dober in močan padalski kader, ki zmaguje na državnih in republiških prvenstvih. Ob starih »asih« pa rastejo novi na njihovih izkušnjah in na njihovem zgledu.

Posebno se odlikuje Stefan Pesjak. Morda se bo kateri od bralcev spomnil članka v Železjarju, v katerem smo ga lani napovedali za favorita. Prijeten občutek, če staviš na najboljšega konja, mar ne? Povrh je naše gore list: dela v predelovalnih obratih. Slava ga nič ni spremenila. Ostal je tak, kot je bil, malce burkast in odporen kot grča. V

jugoslovanskem padalstvu je do sedaj dosegel največ, pa je šele na začetku. Veliko mu je dal enomesečni trening v SSSR.

Slabša novica v ALC je ta, da bo zapustil mesto upravnika tov. Franc Mirnik. To je tisti, ki je v glavnem vpeljal nov sistem dela, se znašel, pod njegovim vodstvom je bil storjen največji napredek. Ker je znal premagati prepreke, odkriti ozka grla, se ga je prijelo ime »hakla«. Cisto moje osebno mišljenje je, da bodo težko dobili človeka, ki ga bo enakovredno zamenjal.

Zdaj razmišljajo o tem, da bi položili ozko asfaltno pisto za motorna letala. Sodoben turizem jo pač terja, a to je le prevelik zalogaj za sedaj. Zraven bi napeljali električno razsvetljavo za nočno letenje.

Ponavadi so septembra prenehali z letenjem. Pa letos? Njihovi načrti kažejo povsem drugače.

»Lastovke se selijo na jug in odletijo. Mi pa ne bomo šli spat v njihova gnezda kot vrabci. Dokler bo travnik kopen, bomo leteli, ko bo pa zapadel sneg, bomo namesto koles natakili smučke. Ko bi v Kranjski gori spravili daljnovod pod zemljo, bi pa lahko tam imeli letališče za aero-taksi.«

Jože Jekler

Gorenjski komunisti v Savoni

V preteklem tednu se je v Savoni, v sosednji Italiji mudila petčlanska delegacija gorenjskih komunistov, s čemer so vrnili obisk tamkajšnjim komunistom. Kot je znano, so komunisti Savone lani obiskali Gorenjsko in tako navezali prve stike. V naši delegaciji so bili sekretarji občinskih konferenc ZK iz Jesenic, Radovljice, Trziča in Kranja ter sekretar medobčinskega sveta Polde Kej-

žar. Po povratku je sekretar občinske konference ZK Jesenice Pavel Lotrič povedal: »V Savoni so nas zelo lepo sprejeli. Bili smo gostje pokrajinskega komiteja KP Italije, nekaterih podjetij in občine Savona. Ugotovili smo, da zelo dobro poznajo naše razmere, tako uspehe kot težave. Zanimalo jih je predvsem kako rešujemo naše težave, saj te predstavljajo težave tudi za njih. Obisk je

bil izredno koristen. Seznanili smo se z njihovo partijsko aktivnostjo in nekaterimi oblikami dela tako v podjetjih kot občini. Moram reči, da imajo uveljavljene nekatere zelo demokratične oblike dela in odločanja, seveda ob upoštevanju njihovega družbenega sistema. Kot zanimivost naj povem, da smo imeli sestanek z njihovo partijsko organizacijo kar do enih ponoči. Odgovarjati smo morali na vprašanja o našem ekonomsko političnem sistemu ter o odnosih do vzhodnega in zahodnega sveta. Naj še dodam, da to ni bil prvi stik s komunisti Savone oziroma Ligurijske pokrajine. Prijateljski stiki so se z našim obiskom še poglobili in se bodo tako tudi nadaljevali.«

T. L.

Proračun občine ob koncu septembra

Pred mesecem smo prvič ugotovili viden premik v dohodkih proračuna občine Jesenice. Izpad dohodkov je bil v juliju še za okroglo 15 odstotkov pod predvidevanji, v avgustu pa bistveno manj. V preteklem mesecu, to je septembru, se je stanje še nekoliko izboljšalo. Dohodki proračuna so pod predvidenimi še za 2,48 %, pri čemer so od glavnih postavk proračuna pod predvidenimi le takse (pod planom za 33 %). V vseh ostalih postavkah, to je pri prispevkih od osebnih dohodkov zaposlenih, od davkov in tudi od prispevka za uporabo mestnega zemljišča pa so dohodki nad predvidenimi.

Seveda pa nas taki podatki ne bi smeli zavesti, saj je dejanski izpad vseeno nekoliko večji. Že pred mesecem smo pisali, da smo v naši občini v nekaterih dohodkih presegli dovoljeno povečanje letošnjega proračuna. Večja sredstva pa je po zakonu treba odvesti na poseben sklad, to so tako imenovana blokirana sredstva. Zaradi tega je dejanski izpad proračuna le nekoliko večji kot pa omenjenih 2,48 %. V naši občini smo seveda precej prizadeti zaradi blokiranih sredstev, saj so na primer višji dohodki v postavki prispevki od osebnih dohodkov predvsem rezultat prizadevanj po novih možnostih zaposlitve in tako večjega števila zaposlenih v občini.

V poročilu oddelka so posebej prikazani tudi dohodki, ki se v posebnem odstotku zbirajo za potrebe temeljne izobraževalne skupnosti. Po devetih mesecih so dohodki za potrebe šolstva za 2,73 % nad predvidenimi.

L. T.

DIPLOMIRALI SO:

Na višji šoli za organizacijo dela je diplomiral: Jože RAVNIK iz strojnega vzdrževanja.
Na tehnični srednji šoli, el. odd. pa: Aleš SOKLIČ, el. topl. energija in Janko LOVSE, VEN.
Čestitamo!

Stališča družbenopolitičnih organizacij Železarne

I. Pozdravljamo stališča uprave o pristopu k sistematičnemu reševanju sistema nagrajevanja. Pri tem sprejemamo vzroke za ta ukrep.

II. Sprejemamo vsebino predloga za spremembo oblik sistema nagrajevanja in k predlogu dajemo naslednja stališča:

III. Splošna stališča:

1. Sistem nagrajevanja je potrebno reševati postopno, ker posamezna stališča zahtevajo temeljitega študija in strokovne obdelave.

2. Potrebno je uveljaviti načelo enakega OD za enako delo, zato je nujno uvesti individualna merila dela.

IV. Konkretna pripombe do posameznih stališč

1. Sprejemamo kategorizacijo kot primerno osnovo pri oblikovanju sistema nagrajevanja, ki vrednoti delovna mesta med seboj s tem, da se pri startu vse do sedaj uvedene anomalije korigirajo in da jo v bodoče nenehno ažuriramo z ozirom na vse tehnološke in organizacijske spremembe na prizadetih delovnih mestih. Ugotavljamo pa da z merili za kategorizacijo člani kolektiva niso dovolj seznanjeni, zato jih je treba posredovati kolektivu.

2. Predlog za ocenjevanje delavcev na delovnih mestih je doživel največ pripomb, vendar se je izoblikovalo stališče, da je k temu treba pristopiti. Izražen je bil močan dvom in bojazen za objektivnost subjektivnega ocenjevanja, kot v možnost izdelave objektivnih meril. Zato stojimo na stališču, da je treba izvesti temeljito instruktazo ocenjevalcev, izdelati objektivna merila, ki pa morajo vsebovati tudi sankcioniranje.

3. Pri uvedbi ocenjevanja stojimo na stališču, da so predlagane tri stopnje zadovoljive in sicer: osnovna, prva in druga.

4. Strinjamo se z ukinitvijo formiranja mase OD po obratih mesečno, vendar v popolnost le takrat, ko do kraja uvedemo sistem nagrajevanja neposredno v odvisnosti od doseženih rezultatov dela posameznika, do takrat pa ugotavljati maso OD po obratih, vendar ne mesečno temveč v določenem časovnem obdobju ter izdelovati primerjave med dejansko izplačanimi OD in upravičenimi z ozirom na formirano maso. Za tako ugotovljeno razliko naj strokovne službe določijo sistem delitve.

5. Do izplačevanja dodatkov imamo naslednja stališča:

— nočni dodatek izplačevati v odstotkih na tarifno postavko;

— dodatek za nedeljsko delo izplačevati v fiksnem znesku;

— pravilnik o otežkočenem dodatku ažurirati in iz njega izločiti vsa tista dela, ki so sestavni del poklica. Istočasno uvesti ostrejšo kontrolo izvajanja tega pravilnika;

— stojimo na stališču, da stalnostni dodatek ostane kot stimulativna oblika, vendar menimo, da sedanja oblika izplačevanja ni učinkovita zato predlagamo, da strokovne službe izdelajo več variant na osnovi katerih bomo naknadno zavzeli stališča;

— stojimo na stališču, da se pogodbeno delo z uvedbo stimulativnega nagrajevanja rednega in nadurnega dela ukine.

6. Sprejemamo obliko reševanja najnižjih OD s tem, da se občasna sprememba izvrši s prevrednotenjem grup, ne pa s potiskanjem nižjih grup v višje.

7. Strokovno obdelavo posameznih področij sproti posredovati DS.

8. Z uvedbo vseh predlaganih stališč je treba urediti tudi vprašanje norm.

Obrazložitev stališč tovarniškega komiteja ZK

Dne 14. 7. 1971, je sektor za ekonomiko, organizacijski oddelk, pismeno seznanil komite ZK Železarne s predlogi za spremembo in dopolnitev sistema nagrajevanja. Komite je o predlogu takoj začel razpravljati in sicer je najprej sekretariat na svoji seji predlog obravnaval, ga na grobo ocenil in oceno posredoval članom komiteja.

Komite je sklenil, da o predlogu razpravljamo na aktivih komunistov. Aktivov je bilo šest, in to: talilnice, valjarne, predelovalni, vzdrževalni, transport in energija ter upravne službe.

Udeležba ni bila najboljša (okrog 25 % od skupnega števila članov ZK). Nasprotno pa je bila zelo obširna in konstruktivna razprava, na osnovi katere je grupa za gospodarska vprašanja formirala osnutek stališč. Ta stališča je obravnaval komite, jih dopolnil in sprejel ter sklenil sklicati konferenco ZK, ki naj dokončno obravnava omenjen predlog in stališča ZK do tega predloga. (Predlog stališč objavljamo desno.)

Komite je predlogu za spremembo sistema nagrajevanja dal zelo velik poudarek, kar se vidi iz vrste akcij. To ni slučajno, saj se razpravam o sistemu nagrajevanja v naši tovarni in verjetno tudi drugje, posveča zelo veliko časa. Nezadovoljstvo s sistemom nagrajevanja pa poraja konflikte, ki so že pripeljali do prekinitve dela, da drugih oblik pasivnega odnosa do dela in kolektiva ne omenjamo. Menimo, da to vsi vidimo in občutimo in je zato prav, da o sistemu nagrajevanja temeljito spregovorimo.

Razprava o predlogu za spremembo in dopolnitev sistema nagrajevanja ima več namenov, in to:

1. Člane ZK, prek njih pa celotni kolektiv seznaniti pred samim pričetkom izvajanja sprememb, z vsebino, obsegom, prednostmi in posledicami sprememb.

2. S strokovnega stališča obdelati predlagane spremembe ter oceniti njihov vpliv na storilnost, strokovnost, organiziranost, predvsem pa na osebno odgovornost vodilnih (tu mislimo predelavca do gl. direktorja) in

3. Osvetlitev predloga z idejno političnega stališča, s stališča odgovornosti članov ZK, sindikata in mladine ob uveljavitvi omenjenega predloga.

Kaj nas je vodilo in kaj nas tudi v nadaljnjih razpravah mora voditi za tako vsebino razprav.

Smo v času reforme naše gospodarske in družbene ureditve in je naša dolžnost, da komunisti in druge družbeno-politične organizacije zamenjajo navidezno odgovornost z odgovornostjo za vsebino naše aktivnosti. To pa od nas zahteva, da z našimi pobudami in akcijami krepimo prizadevanja samoupravnih organov, vodstva podjetja in strokovnih služb za uveljavitev interesov reforme v duhu amandmajev zvezne ustave in predlaganih amandmajev republiške ustave. Prva od teh akcij, ki smo se je lotili in ki se tudi nanaša na uveljavitev 21. in 22. amandmaja zvezne ustave, je ureditev nagrajevanja. Že v tej akciji smo se morali in se še bomo morali spoprijeti s pojavi odklonov od skupnih interesov, z različnimi miselnimi razglabljanji, »kaj bo, če bo« in podobno, ki so brez materialne osnove, s teoretičnimi posploševanji praktičnih rešitev in podobno.

Mi velikokrat govorimo o inflaciji v gospodarstvu, toda razprava o omenjenih predlogih je pokazala, da je inflacija tudi v naši miselnosti. Le-ta se odraža v razvrednotenju prizadevanja za uveljavitev naprednejših idej in človekovega znanja, v odklanjanju interesa za višjo produktivnost dela, v odklanjanju akcija za dolgoročneje učinke, v skeptičnem odnosu do ustvarjanja materialne osnove za krepitev samoupravljanja, v bojazni do izpopolnjevanja notranjega organizacijsko-gospodarskega sistema tovarne, ki bi omogočil samostojno in odgovorno gospodarjenje delovnih enot in tovarne kot celote.

V skrbni analizi vsebinske razprave smo vse te pojave zasledili. Preden pa karkoli o teh pojavih spregovorimo poudarjamo, da smo jih mi komunisti dolžni analizirati ne z namenom, da prizadetim očitamo taka stališča v razpravi, temveč z odgovornostjo do iskanja in odpravljanja vzrokov za takšne pojave, ker le-ti vnašajo v naše vrste pasivnost, negativnost, nemir in dvome. Že v začetku smo omenili, da je bila udeležba članov ZK zelo skromna, razprava pa obsežna in konkretna. Da bi analizi razprave, ki naj služi kot obrazložitev stališč, lažje sledili, jo navajamo po vrstnem redu navedenem v predlogu stališč.

Prvo stališče se nanaša na sprejem akcije in vzrokov akcije. Vsi razpravljalci so bili enotni, da je vodstvo podjetja pravilno odločilo, ko je zahtevalo analizo sedanjega sistema nagrajevanja in sklenilo začeti s sistematičnim urejevanjem sistema nagrajevanja. Tudi razloge za pristop k analizi smo na aktivih in sejah sprejeli. Ti razlogi se v glavnem nanašajo na:

1. Kategorizacijo delovnih mest, ki ozko obravnava zahteve delovnih mest in zaradi tega ne omogoča diferenciacije oseb na istem delovnem mestu. Zaradi tega ni stimulacije za prizadevnejše delavce.

2. Ugotovitev, da je osebni dohodek premalo odvisen od dela posameznika, vse preveč pa od rezultatov dela obrata ali celotne tovarne, kar zmanjšuje interes osebnega prizadevanja.

3. Dodatki, katerih namen je bil stimulirati delo, to niso dosegli.

4. Formiranje mase osebnih dohodkov na osnovi cenikov po obratih ni rodila željenih uspehov, saj smo jo morali vsak mesec administrativno korigirati.

5. Zaradi zagotavljanja življenjskega minimuma smo potiskali delavce z najnižjimi kategorijami v višje ter na ta način diskreditirali kategorizacijo delovnih mest.

Vsekakor bi strokovne službe lahko navedle še vrsto vzrokov, vendar nam že navedeni osvetljujejo bistvo problema. In ker to v resnici so, jih sprejemamo.

Z drugim stališčem sprejemamo vsebino predloga za spremembo oblik sistema nagrajevanja. Ta predlog kot vam je verjetno znano, vsebuje naslednje naloge in oblike nagrajevanja:

1. Uporabo kategorizacije delovnih mest kot osnove za določanje startne višine osebnega dohodka.

2. Sistem diferenciacije oseb na delovnem mestu.

3. Sistem ugotavljanja rezultatov dela posameznika.

4. Ukinitve formiranja mase OD na osnovi cenikov po obratih.

5. Oblikovanje stimulativnejšega sistema različnih dodatkov.

6. Sistem reguliranja najnižjega nivoja osebnih dohodkov.

V razpravi o navedenem predlogu smo izoblikovali dvoje splošnih stališč in konkretne pripombe do posameznih točk predloga.

1. Analiza objektivnih pogojev uvedbe spremene sistema nagrajevanja kaže, da k uvedbi moramo pristopiti postopno. Zakaj tako, bomo obrazložili pozneje s konkretnimi pripombami do posameznih točk predloga.

2. Stojimo na stališču, da je potrebno uveljaviti načelo enakega OD za enako delo. Zato menimo, da je nujno uvesti individualna merila dela kot osnovo za nagrajevanje. Tudi to stališče v nadaljevanju pojasnjujemo.

(Nadaljevanje na 12. strani)

(Nadaljevanje z 11. strani)

Oglejmo si konkretne pripombe:

Kategorizacija delovnih mest

Stališče, da naj bo kategorizacija delovnih mest še naprej osnova za določanje višine osebnega dohodka delovnega mesta, je bilo sprejeto, kljub naštetim trditvam, da je pregroba in da zaradi tega ni dovolj diferencirana za podobna delovna mesta ter da bi zaradi tega bilo bolje če uveljavimo analitično oceno delovnih mest. Pri ocenjevanju ostalih predlogov za sistematično ureditev nagajevanja, smo predlog za uvedbo analitične ocene delovnih mest opustili, z zahtevo, da se iz kategorizacije odstranijo vsi elementi izkrivljanj, ki so nastala po uvedbi le-te, predvsem zaradi reševanja socialnih problemov in da se s sistemom določanja kategorije kolektiv ponovno seznani. Odločno je bilo poudarjeno, da je sprememba kategorije možna samo zaradi tehnoloških in organizacijskih sprememb na delovnem mestu.

Ocenjevanje delavcev na delovnem mestu

Ta predlog je doživel največ pripomb, ob njem so se v razpravah najdlje zadrževali in iznešena je bila vrsta karakterističnih odnosov do tega vprašanja. Mnogi razpravljalci so sicer potrdili upravičenost tega sistema, vendar so bili proti njegovi uvedbi iz različnih razlogov. Nekatere bomo skušali navesti:

— Zavest članov kolektiva je prenizka, da bi priznali objektivnost ocene.

— Subjektivni faktor je nesposoben, da bi objektivno ocenjevali in to zaradi pristranskega odnosa do podrejenih in zaradi pritiska ocenjenih.

— Imeli smo že sistem ocenjevanja, ki se je v zelo kratkem času izrodil, zato smo ga morali opustiti.

— Zakaj dodatno vodilne obremenjevati z odgovornostjo za oceno, ko je tudi sedaj v redu. Raje ga pustimo naj opravlja svoje strokovne dolžnosti.

— Zakaj razburjati ljudi z diferenciacijo, ki vpliva na OD. Najbolje je, če pustimo tako kot je in podobno.

Večina razpravljalcev pa je bila odločno za uvedbo sistema ocenjevanja. To svoje stališče so zagovarjali:

— Ocena bo pokazala kakšen si, kako te širši krog sodelavcev ceni, stopnjo organiziranosti dela, sposobnost in objektivnost vodilnih, katere bo prisilila na tvorbo skrb o organiziranem delu.

— Ocena bo na odkrit in neposreden način pokazala na tiste, ki ne spadajo v posamezne grupe bodisi zaradi tega, ker jim to delo ne ustreza, bodisi zaradi tega, ker njihovo mesto ni v tej grupi.

— Ocena bo nedvomno zaostila osebno odgovornost, saj bo moral sistem ocenjevanja nenehno nakazovati naloge posameznika, ocena sama pa opozarjati na njegov odnos do izpolnjevanja le-teh.

— Ocena sama bo vsekakor pomemben element bolj pravičnega nagajevanja vseh tistih, ki si resnično prizadevajo pri izpolnjevanju svojih nalog.

Pri naštevanju slabosti in prednosti sistema ocenjevanja pa so razpravljalci navajali tudi naloge, ki jih moramo mi v ZK in v družbeno-političnih organizacijah ter v strokovnih službah opraviti.

Pred ZK, sindikatom in ZM je naloga, da v razpravi o sistemu nagajevanja ugotovimo objektivnost predlaganega sistema in stališč ZK do tega vprašanja, da bo ta stališča sprejela pretežna večina delavcev in da bomo doumeli vse posledice svojih stališč ter tudi prevzeli odgovornost za te posledice, ne glede na to kdaj bodo nastopile in v kakšni obliki.

Vodstvo podjetja in strokovne službe pa morajo, konkretno za sistem uvedbe ocenjevanja izdelati taka merila, ki bodo omogočila objektivno ocenjevanje, usposobiti ocenjevalce ter izdelati

sistem kontrole izvajanja sistema. Na tem vemo, da se tudi že dela.

Moramo poudariti, da komunisti ne bomo dovolili, ker to ne moremo in ne smemo, samo formalno, normativno urejanje problema. Zahtevali bomo, da se začrtana politika tudi resnično izvaja, pa čeprav se bodo našli tudi užaljeni, ki bodo morda zapustili naš kolektiv. Take bo treba posebej analizirati in če bomo ugotovili krivico jo bo treba popraviti, sicer pa se pač posloviti. Prisluhniti pa moramo tudi vsem tistim, ki so pesimisti do možnosti, da se predlog uresniči, bodisi zaradi realnih ali nerealnih vzrokov in razčistiti nekatere pojme. Ko obravnavamo tako pomembno vprašanje, kot je predlog sistema nagajevanja moramo vedeti, da kolektiv kot je naš, ni vsota posameznikov, ki jim moramo zadovoljiti vse zahteve, če želimo da se v to vsoto vključijo, temveč organizirana celota, ki v okviru družbenih norm, deluje z močjo notranjega organizma. Ta organizem pa tvori sistem samoupravnih, organizacijskih, ekonomskih, družbenih in političnih odnosov. Torej, če nas je razprava opozorila da problemi so, in ti v resnici obstajajo, potem moramo ključ za rešitev teh problemov iskati v prej omenjenih sistemih organizma, ne pa svojo nedejavnost opravičevati s pomanjkanjem zavesti, zrelosti in podobno.

Tri ocene

V predlogu so navedene tri ocene, in sicer: osnovna, prva in druga. Razlika med njimi naj bi bila za dve kategoriji. V razpravi je bil iznešen še dodatni predlog, naj uvedemo še eno, tako imenovano minus stopnjo, ki naj bi veljala za vse začetnike. S tem bi se izognili različnemu zmanjševanju traifne postavke ob sprejemu. Ta predlog ni bil osvojen, ker ta problem zadovoljivo rešujejo normativni akti našega kolektiva. Zato menimo, da je stališče o treh ocenah pravilno.

Konkretne pripombe na dosedanja stališča pa so razpravljalci tesno povezovali s sistemom ugotavljanja rezultatov dela posameznika. Tudi o tem je bilo veliko razprav, dvomov in pripomb ter navajanja vzrokov za in proti. Dvomi so bili izraženi zaradi možnosti uresničitve tega sistema. Razpravljalci so videli ovire pri skupnem delu, nedodelanih normah, kategorizaciji, ki premolo diferencira naloge posameznih delovnih mest, predvsem pa v ugotavljanju individualnih učinkov tistih, katerih delo se ne da meriti z znanimi merilnimi enotami. Kljub povedanemu je bilo sprejeto stališče o uvedbi načela enakega OD za enako delo. Vse te pripombe pa nas opozarjajo, da uvedba sistema nagajevanja, ki naj bo pravičen, zahteva temeljite priprave, ki pa ne morejo biti izvršene čez noč, temveč postopno, na osnovi skrbnega študija sistemov in še bolj skrbnega preverjanja le-teh. To je tudi opravičilo za prvo predlagano stališče o postopnem uvajanju predlaganega sistema nagajevanja.

O mesečnem formiranju našega osebnega dohodka

Predlog za ukinitve mesečnega formiranja naše OD po obratih je bil deležen obsežne razprave predvsem v skupini za OD, grupi za gospodarstvo in na seji komiteja. Razpravljali smo o trditvah, da sedanji sistem, kljub vsem slabostim, vendarle pozitivno vpliva na produktivnost dela in da bi prehod na obračun fiksnega dela in občasnega obračuna razlik med izplačanimi OD in ustvarjenimi ali bolje rečeno upravičenimi, lahko povzročil padec produktivnosti, tako dolgo dokler ne bi uvedli sistema ugotavljanja na osnovi rezultatov dela posameznika. Vsestranska osvetlitev problema je pripeljala do stališča navedenega pod točko IV/4.

Izplačevanje dodatkov

K izplačevanju dodatkov predlagamo več stališč, ki so navedena pod točko IV/5.

— Za nočni dodatek se je večina strinjala naj bo izražen v odstotku na tarifno postavko. Ta kriterij je upravičljiv z ozirom na različne zahteve delovnih mest, katerih diferenca je izražena s tarifnimi postavkami.

— Nasprotno naj bo nedeljski dodatek izplačan v enakem znesku. Poudariti moramo, da so pri tem prizadeti predvsem tisti člani kolektiva, ki delajo v sistemu 4 + 1. Opravičilo za tako stališče

je v tem, da je diferenca med delovnimi mesti urejena s tarifno postavko, z dodatkom za nedeljsko delo pa skušamo nadoknaditi njegovo prizadevnost zaradi odsotnosti od družine ko je le-ta v nedeljo prosta (šola obvezni otroci, zakonski tovariš zaradi drugačnega režima dela, oškodovanost zaradi kulturnega izživljanja in podobno). In ker je to le socialni moment naj bodo vsi enako obravnavani. S takim predlogom favoriziramo delavce z nižjimi kategorijami in zato menimo, da je predlog upravičen.

O dodatku na oteženo delo ni več kaj dodati. Potrebno ga je le objektivizirati.

— O stalnostnem dodatku smo precej razpravljali, ne o njegovi upravičenosti, ker so bili vsi razpravljalci enotni, da je le-ta upravičen, temveč o obliki izplačevanja. Mnenja smo, da sedanja oblika mesečnega izplačevanja ni primerna, ker ne dosega tistega učinka kot bi želeli; izgubi se pač med ostalim dohodkom. Menimo, da bi učinek izplačila moral biti mnogo bolj učinkovit za stimuliranje pripadnosti kolektivu. Zato so bili predlogi naj se izplačuje v enkratnem znesku letno, ali na več let. Proti tem predlogom so bili pomisleki glede finančne sposobnosti podjetja in bojazni, da bodo »ta mali in mladi« kritizirali, ko bodo videli koliko so dobili »ta veliki in stari«.

Ta skrb nas spet spominja na bojazen, da bi imeli odkrite odnose v kolektivu. Ta razlika je že sedaj, toda ker se v mesečnih izplačilih porazgubi jo ne vidimo. Mislim, da bi člani družbeno-političnih organizacij v podjetju morali prvi obratno reagirati. Ne samo, da odkrito povemo koliko dobijo tisti, ki so že 20, 30 ali še več let v tovarni, morali bi jih celo popularizirati, ne pa skrivati. Končno je ta dodatek tudi delna odškodnina minulega dela.

— Ostre obsodbe je doživelo pogodbeno delo. In to ne toliko s stališča visokih zaslužkov tistih, ki opravljajo pogodbeno delo, temveč s stališča sistema, ki to dovoljuje. Menimo, da o sistemih našega organizma nekaj ni v redu. Nikakor ni razumljivo, da isti organizatorji in izvajalci s pogodbenim delom dosega mnogo višje učinke in kvaliteto dela kot pa z rednim delom. To potrjuje mnenje, da z organizatorji dela nekaj ni v redu.

Navedeni so bili primeri o visokih zaslužkih organizatorjev pogodbenega dela, kar presega vse moralne norme. Izgleda, da se je v zavesti teh ljudi formirala miselnost, da nobenega delovanja ali obnašanja ne more zadeti javno reagiranje, idejno politična ocena ali moralno politična obsodba članov ZK in drugih družbeno-političnih organov, pa četudi gre za delovanje in obnašanje, ki ruši načela našega notranjega sistema in se pojavlja v tipični obliki izkoriščanja človeka po človeku.

Mi moramo te pojave obsoditi tudi s stališča pretirane izčrpanosti posameznikov pri pogodbenem delu.

V zagovoru obstoja sistema pogodbenih del moramo povedati, da so diskutanti navajali tudi pozitivne rezultate, predvsem ekonomskega značaja. Toda ti pozitivni rezultati so samo tako dolgo resnični, dokler jih obravnavamo izolirano od vseh ostalih vzrokov in posledic takega dela.

Zaključek razprave o tem vprašanju je bilo navedeno stališče do pogodbenega dela.

K točkam 6, 7 in 8 ni kaj bistvenega dodati, ker so že prej bile pojasnjene. Zavedamo se, da v analizi razprave in obrazložitvi stališč nismo zajeli vsega kar je že bilo povedanega in kar še mora biti povedano in sklenjeno o tako pomembnem vprašanju kot je sistem nagajevanja. To tudi ni bilo mogoče, saj smo z dosedanjim razpravo šele na začetku. Zato bo naša naloga danes, da se poleg obravnave in sprejemanja stališč dogovorimo tudi za nadaljnjo akcijo.

V naših prizadevanjih in nalogah, o katerih danes razpravljamo in jih sprejemamo pa bomo uspeli le, če bomo prepričani, da problemi in konflikti, ki nastopajo v zvezi s sistemom nagajevanja, niso samo slučajni pojavi nezadovoljstva, ali reagiranje nepoučenih ljudi s problemi tovarne, ali neodgovorno obnašanje vodstva podjetja in strokovnih služb do teh vprašanj. Pri tem gre tudi in predvsem za pojave, ki so objektivno dani in ki se dajo razreševati brez konfliktov, če bomo sposobni te objektivne pojave odkriti in videti ter jih analizirati in najti skupen interes ter skupni ključ rešitve.

V tem je bistvo naloge subjektivnih sil, — nas, zbranih na tej konferenci.

FI
P

ba
ne
še
vič
vse
si
so
mi
oči
še
ner
kaj
kin

tak
vizi
vse
je
Pot
prv
film
kor
je
van
me
film

čez
del
kar
ljer
voč
reži
čar
film

Ma
ne
Pik
v n
spo
zap
Sev
prav
v g
zap
zvr
reši
in o
po
sreč

I
ške
mor
treb
in
film

FI
S

Je
skih
čerk
dvo
leta
gani
ne,
luje
so l
odlc
Trig
botc
jih
k A
zape
glav
kori
men
letih
nika
padl
in s
glav
mije
mog
zade
snel

Pika Nogavička – Pika čez 7 morij

Devetega oktobra sem si v kinu Radio ogledal švedski barvni film (ki pa ni bil povsem švedski, saj so govorili nemško) Pika Nogavička. Seveda se je v dvorani zbralo lepo število otrok, da bi sledili novim dogodivščinam Pike Nogavičke, ki so jo spoznali že prej prek malih ekranov. Do sem vse lepo in prav. Toda dragi bralci, ko bi le vedeli, kaj so si v našem kinematografskem podjetju izmislili. Za predfilm so vrteli odlomke iz filma Madam Bovary (seveda so v reklamah za film izbrani le najbolj pikantni prizori). Toda s tem očitno še niso bili zadovoljni. Otrokom so potem predvajali še odlomke (spet do konca neokusnih golih prizorov) iz nemške seksualne pomedije Pridi, pridi, ljuba moja. Lepo, kajne? Krasno skrbijo za filmsko vzgojo bodočih obiskovalcev kina.

No, pa dovolj o tem. Tako kot nas je razočaral predfilm, tako nas je (skoraj) tudi sam film. Pika Nogavička na televiziji in na filmskem platnu, to je velikanska razlika. Predvsem prva serija TV nadaljevanke je bila zelo dobra, ker se je režiser zvesto držal literarne predloge Astrid Lindgrenove. Potem so filmov o tej junakinji posneli še na kilometre, a prvega filma nobeden ni dosegel. Scenarije je sicer za vse filme pisala avtorica otroške knjige, Astrid Lindgren, a nikakor ni več dosegla tistega, o čemer je pisala v knjigi: le-ta je preprosta, hudomušna, otroško naivna s humorjem obarvana zgodba o življenju Pike Nogavičke v malem švedskem mestecu. Takoj, ko se je kraj dogajanja preselil drugam, je film ne vem zakaj, izgubil na vrednosti.

Poglejmo si torej, nekatere pomanjkljivosti filma Pika čez sedem morij: predvsem, zelo moti nemška govorica, v delu ni več tiste otroške svežine, ki veje iz knjige, vsak kanček humorja, ki ga je s težavo zaslediti, je nekako prisiljen, skratka – Pika Nogavička je postala v filmski verziji vodena, brez ritma, brez duhovitosti. To so seveda napake režiserja Olla Hellboma, ki je režiral tudi TV serijo. Edini čar filma so trije glavni igralci, ki so tudi isti kot v TV filmu: Piko je spet zelo dobro upodobila Inger Nilson, Anico Maria Persson, imena in priimka filmskega Tomaža pa se ne spominjam več. Zdaj pa naj povem še vsebino filma: Pika nekega dne najde v reki blizu vile Čira-Čara steklenico, v njej pa pismo, v katerem je Pika oče Evrazij Nogavica sporočal hčerki, naj ga osvobodí iz rok gusarjev, ki so ga zaprli in hočejo iz njega iztisniti, kje je skrit njegov zaklad. Seveda se Pika s prijateljskima Anico in Tomažem takoj odpravi na pot. Po vrsti vznemirljivih dogodivščin le prispejo v gusarsko trdnjavo, kjer kmalu odkrijejo, da je Pika oče zaprt na vrhu grajskega stolpa. Otroci mu najprej pošljejo zvrhano košaro hrane, ker ga gusarji stradajo. Končno ga le rešijo, vendar zaklad, po več zapletih dobe gusarji, toda Pika in oče sta jim vzela ladjo in tako so ostali na otoku. Seveda po čudni zvijači Pika dobi zaklad v svoje roke in film se srečno zaključí.

Lepo je da naše kinematografsko podjetje skrbi za otroške matineeje, samo, kot sem rekel že uvodoma, paziti bodo morali, kakšne predfilme bodo vrteli otrokom. Seveda pa bo treba tudi paziti, da bodo za matineeje izbirali kvalitetne filme in da jih pri izbiri programa ne bo vodila le popularnost filma, ampak predvsem njegova kvaliteta. Igor Škrli

S pesmijo pod Triglavom

Jeklar, pevski zbor jesenskih železarjev, priredi pričetkom vsake sezone eno ali dvodnevni izlet. Dosedanja leta je omogočila osnovna organizacija sindikata Železarne, v okviru katere zbor deluje, izlet v Crikvenico. Ker so letos tega zamudili, so se odločili za izlet v Vrata pod Triglavom, kjer so bili v soboto. Sončno jesensko vreme jih je pozdravilo ob prihodu k Aljaževemu domu, kjer so zapeli Aljaževu pesem Triglav. Dopoldanski čas so izkoristili pevci za izlet do spomenika padlih planincev v letih 1941–1945 in do spomenika žrtev Triglava. Spominu padlih planincev med NOB in spominu vseh žrtev Triglava so se poklonili s pesmijo, ki je pod Triglavom mogočno in globoko segajoče zadonela. Obe pesmi je posnel na magnetofonski trak

novinar RTV, ki je spremljal pevce.

V popoldanskih urah so priredili pevci pred Aljaževim domom navzočim planincem in turistom enourni pevski nastop, nakar se je razvilo prijetno tovariško popoldne. Ob pogovoru o delovanju zbora v bodoče, petju in igranju raznih iger je popoldne prehitro minilo. Okrog 20. ure so se pevci pevskega zbora Jeklar, ki so preživeli v kraljestvu Triglava nepozaben dan, odpeljali proti Jesenicam. Bili so polni najlepših vtisov in odločeni, da bodo našo lepo pesem še z večjo voljo gojili in stremeli za dosego še boljših uspehov. Z lepo pesmijo hočejo nuditi tudi v bodoče prijetno razvedrilo svojim sodelavcem in obiskati z njo tudi štorske in ravenske železarje.

Knjižnica kulturna in izobraževalna ustanova

V letošnjem letu in prihodnjih letih, se bo v naši kulturni politiki posvečala posebna pozornost sanaciji in nadaljnjemu razvoju knjižničarstva. Za to je izdelana tudi ustrezna koncepcija, ki z ustvarjanjem mreže knjižnic in povezovanja med njimi zasleduje »primeren dotok knjig in kvalitetnejše knjižničarsko delo, ki bo tesno povezano z vsemi izobraževalnimi in kulturno vzgojnimi dejavniki v republiki in krajevnem merilu«.

Že v uvodu moramo namreč poudariti, da knjižnica ni samo servis za izposojanje knjig, ampak zelo pomembna kulturna in izobraževalna ustanova. Pri tem pa se posebno pomembna naloga pripisuje občinskim splošnoizobraževalnim knjižnicam kot samostojnim kulturnim zavodom, ki povezujejo vse knjižnice na svojem območju. Ob spoznanju resnici, da postaja izobraževanje trajen proces v življenju človeka, ki se ne razvija samo v šolah raznih vrst in stopenj, ampak tudi izven njih, mora tudi sistem knjižničarstva ustrezati temeljnemu načelom izobraževanja. Funkcija današnje knjižnice mora v enaki meri »služiti izobraževanju, strokovnemu izpopolnjevanju, razširjanju znanstvenih spoznanj, kulturnem delovanju in razvedrilo!« To pa pomeni, da knjižnica ne more dajati prednosti samo beletristiki, temveč tudi ostalim strokovnim področjem, ki morajo biti prilagojena specifičnim potrebam kraja in bralcev. Taka knjižnica mora biti tudi najtesneje povezana s svojo občino in njeno zgodovino ter mora biti sposobna dati kar najbolj popolne podatke o kraju in komuni kjer deluje. To z drugimi besedami pomeni, da izobraževalna knjižnica mora imeti do neke mere tudi domoznastveno nalogo. Pri vsem tem pa je izredno pomembno to, da je knjižni fond knjižnic le orodje s katerim knjižnica uresničuje svojo kulturno in vzgojno poslanstvo, ne pa primarna naloga, kot je to danes, da kupuje knjige, jih razporeja in kot servis izposoja. Knjižno in drugo gradivo, ki ga zbirajo in hranijo ter dajejo na voljo bralcem, je le orodje knjižnic s katerim širijo znanje in kulturo razen tega pa morajo dajati tudi različne informacije bralcem.

Poleg knjižnega fonda, ki mora biti prilagojen potrebam okolja, knjižnice v večjih središčih, kot so Jesenice, zbirajo in hranijo tudi pomembno domoznansko in specialno strokovno literaturo za to območje. Razen tega pa gojijo tudi različne oblike dela z mladimi in odraslimi bralci, propagirajo dobro knjigo, razvijajo kulturo branja in tako dalje. Razumljivo, da se s tako funkcijo izobraževalne knjižnice povezuje tudi vprašanje ustreznih prostorov in materialnih sredstev oziroma pogojev. Nič manj pa tudi oseba, ki mora tudi v svoji miselnosti in doseganju delovnih navadah narediti temeljito prelomnico.

Te stvari poudarjamo toliko bolj, ker bodo morale osnovne celice novega knjižničnega sistema v Sloveniji predstavljati občinske splošno izobraževalne knjižnice. V tej smeri so v Sloveniji izdelane osnovne koncepcije nadaljnega razvoja knjižničarstva in izvršena kategorizacija oziroma funkcija posameznih občinskih knjižnic. Po tej kategorizaciji, je jeseniška občinska knjižnica razporejena v tretjo skupino v katero so razporejene vse knjižnice z območij od 20.000 do 50.000 prebivalcev in kraji, ki imajo gimnazijo in druge šole druge stopnje. Glede na to, da je knjižničarstvo izrazito izobraževalna dejavnost, je bil pri regijskem razporejanju upoštevan sistem šolskih regij s podlago središč, ki imajo drugostopenjske šole in ustrezno gravitacijsko območje. Po takih kriterijih je jeseniška knjižnica ena od štirinajstih knjižnic regij v Sloveniji, ki vključuje tudi območje radovljanske občine. Seveda pa bo za uspešno uresničevanje nalog osrednje knjižnice svoje regije, jeseniško knjižnico potrebno temeljito preobraziti in usposobiti za to funkcijo.

Vse to postavlja pred jeseniško knjižnico zelo obsežne in odgovorne naloge. Za postopno sanacijo sedanjih razmer in za usposobitev za tako funkcijo in naloge, je kulturna skupnost občine že v letošnjem proračunu knjižnici odobrila večja sredstva, ki pa žal niso bila utemeljena s sanacijskim programom, ki bi moral biti sestavni del proračuna oziroma finančnega načrta knjižnice. Sanacijski načrt, ki bi moral zelo natančno, časovno opredeliti kaj bo knjižnica v posameznih obdobjih naredila v pogledu zahtev, ki se z novim sistemom in njeno funkcijo kot osrednje knjižnice svoje regije postavljajo pred njo. Dejstvo je namreč, da niti v občini nimamo urejene mreže knjižnic, oziroma, da so krajevne knjižnice le formalno priključene občinski knjižnici, sicer pa životarijo v nekaterih primerih v zelo neurejenih razmerah. Najbrž bo potrebno knjižni fond vseh

teh knjižnic združiti v matični knjižnici, v krajevnih središčih pa organizirati tako imenovano potujočo knjižnico. To pomeni, da bi centralna knjižnica morala v določenih dnevih dostavljati ustrezen izbor knjig v krajevna središča. S tem bi tem krajem omogočili bolj pester in novejši izbor branja, ker v glavnem sedaj krajevne knjižnice razpolagajo z relativno starim knjižnim fondom, ki se ni dovolj tekoče obnavljal in izpopolnjeval. Razen tega pa je sploh vprašanje, če je racionalno, da imajo večja krajevna središča v občini lasten bogat knjižni fond. Seveda pa se najtesneje z rešitvijo tega vprašanja povezuje vprašanje ustreznih prostorov matične knjižnice, poleg večjih sredstev za funkcionalno izvrševanje teh nalog. Poleg tega, za kar pa ni potrebno dodatnih finančnih sredstev, niti ne večjih prostorov, pa se bo občinska knjižnica na Jesenicah morala bolj odpreti navzven. Če bo hotela uresničevati svojo kulturno in izobraževalno funkcijo, se bo morala tesno povezovati s kulturnimi društvi in organizacijami, delavsko univerzo, z delovnimi organizacijami ter drugimi. Morda bi bilo umestno razmisliti, da knjižnica pride nekajkrat tedensko s svojimi knjižnimi kovčki v samo delovno organizacijo in knjigo približa ljudem. Pa še o marsičem bo potrebno razmisliti. Najbrž bo občinska knjižnica morala prevzeti tudi večjo odgovornost ali pa vsaj sodelovati pri izdajah zgodovine naše občine in okolice, ki izhaja v knjigi Jeklo in ljudje ter sploh večjo prisotnost pri obravnavanju starejše in novejšje zgodovine Jesenic in občine. Povezovati se s šolskimi in drugimi strokovnimi knjižnicami v občini pa tudi z ostalimi knjižnicami v Sloveniji, da svojim bralcem posreduje tudi literaturo s katero sama ne razpolaga.

Vse navedene pa tudi navedene naloge so dejstvo, ki ga narekuje sedanji razvoj, ki postavlja znanje kot odločilni dejavnik družbenega razvoja. Ravno zato bo morala občinska knjižnica izdelati ne samo letni, temveč perspektivni sanacijski načrt za uresničevanje teh nalog, o funkciji in nalogah knjižničarstva pa bodo morali spregovoriti vsi dejavniki v občini, od občinske skupščine, do delovnih organizacij.

ODER MLADIH VABI

Vse člane Odra mladih, kakor tudi ostale, ki bi bili pripravljeni sodelovati, vabimo na prvi sestanek, ki bo v četrtek, 21. oktobra 1971 ob 18. uri v srednji sobi za odrom.

Gledališče »Tone Čufar«
Oder mladih

ODBOJKA

Jeseniške odbojkarice: Filipaj, Mahnič, Čehajič, Nemet, Trančar, Komic in Draksler so se v predzadnjem kolu jesenskega dela prvenstva SRS srečale v soboto, 9. oktobra, z mlado ekipo Novega mesta in odločile srečanje v svojo korist z rezultatom 3:1 (-6, 6, 10, 10). V prvem setu so igralke Jesenic igrale slabo in set izgubile, v nadaljevanju so zaigrale dobro, kar se je poznalo tudi na rezultatu. Igralke Novega mesta so igrale dobro posebno v polju. Jeseničanke so trenutno na drugem mestu prvenstvene lestvice, za ravnskim Fužinarjem z istim številom točk, vendar s slabšo set diferenco. Zadnje srečanje v jesenskem delu jih čaka v nedeljo v Brestanici.

V sredo, 6. oktobra, so jeseniški odbojkarji: Potočnik, Bergelj, Ressler, Arh, Božič,

Končnik, Kavčič in Pristov tekmovali za kup Jugoslavije v predkolu v Kanalu s Salonitom. Tekma je bila prekinjena pri rezultatu 2:1 za Salonit in pri točkah 6:6 v četrtem setu. Zakaj in kako je prišlo do incidenta ne bi komentirala. O tem obstoji obsežen zapisnik, ki je bil poslan OZJ, dne 7. oktobra. Tekma je bila prekinjena v četrtem setu pri rezultatu 6:6, ker igralec Jesenic Potočnik, ki je bil izključen ni hotel zapustiti igrišča.

V nedeljo, 10. oktobra, so odbojkarji Jesenic: Potočnik, Bergelj, Kavčič, Ressler, Arh, Sternad, Končnik, Božič in Pristov v II. kolu jesenskega dela odigrali prvenstveno srečanje in osvojili v Vinkovcih s Spačvo prva dva seta, le za las se jim je izmuznila iz rok zmaga. Prva šestorka je

igrala zelo dobro, zatajila pa sta Božič in Pristov, ki si je na medobratnih tekmah Železarne v malem nogometu poškodoval gleženj. Igralci Jesenic so se dobro upirali visoki ekipi Spačve, igrali so požrtvovalno in tehnično dovršeno. V odločilnem trenutku so naredili nekaj napak, morda zaradi velike želje zmagati na tujem igrišču in izgubili tekmo z rezultatom 3:2 (-7, 14, -11, 7, -12). Mednarodni sodnik Vidaković in pomožni sodnik Vlahovič sta srečanje odlično sodila.

V III. kolu prvenstva igrajo v nedeljo, 17. oktobra, doma z ekipo Breze. Tekma bo v telovadnici osnovne šole Tone Čufar, v kolikor ne bo preložena, zaradi vabila Jeseničanov na turnir v Nemčijo v Tülingen.

V finalnem delu medobratnih tekem Železarne so se srečale ekipe upravne službe, HVZ, livarna in strojno vzdrževanje. Zmagovalec je ekipa upravne službe, ki je nastopila v postavi: Rozman, Jenko, Kunc, Smolej, Svetlin, Vehar. Posebno se je odlikoval Rozman s močnimi udarci in Svetlin s požrtvovalnostjo v polju. Zmagovalna ekipa je prikazala lepo igro veteranov odbojke. Na drugo mesto se je uvrstila ekipa HVZ, tretja pa je bila ekipa livarne.

MK

Liga brez tekem

V soboto je bilo na sporedu drugo kolo v medobčinski odbojarski ligi. Pet moštev, ki v njej nastopa, pa je doslej odigralo šele eno samo tekmo. V drugem kolu naj bi se srečali v Lipnici moštvi TVD Kropa in ŠSD Kovinar, v Kamni gorici pa domače moštvo in ŠD Radovljica. V Kamni gorici ni bilo sodnika, ki naj bi prišel iz Kroke, v Lipnici pa so gosti čakali domače dobri dve uri in pol, a ni bilo nikogar na spregled. Obsoditi velja pri tem tudi OZTK Radovljica, ki je moštvo iz Kroke vključilo v to tekmovanje kljub temu, da se ni prijavilo v predpisanim roku niti ni poslalo zastopnika na sestanek pred pričetkom tekmovanja. Osem ljudi je zato napravilo sobotno popoldne in nekaj starih tisočakov denarja, ki je tako skopo odmerjen.

Prvo moštvo ŠSD Kovinar je v nedeljo gostovalo v Črnučah in po zelo enakopravni igri izgubilo srečanje z moštvom Save z rezultatom 1:3. Moštvo je odšlo na pot v nepopolni postavi, je pa kljub temu v prvih treh nizih povedlo za nekaj točk, od teh pa osvojilo samo prvega.

To nedeljo je na sporedu srečanje z moštvom iz Bovca. Tekma bo ob 10. uri na igrišču v Športnem parku, v primeru dežja pa v dvorani.

T. Š.

JESENICE : PRIMORJE 0 : 1

Jeseniški nogometaši so imeli v nedeljo popoldne v gosteh enajsterico Primorja iz Ajdovščine. Žal se tudi tokrat domačim nogometašem ni posrečilo, da bi osvojili dve točki. V prvem polčasu je bila igra dokaj enakovredna, v drugem polčasu pa je postala vse bolj dolgočasna in nezanimiva. Sredi drugega polčasa so gostje dosegli edini gol, saj jim ni bilo težko premagati razredčene obrambe domače enajsterice. Gostje so bili tehnično boljši, po prikazani igri pa bi ustrezal tudi neodločen re-

zultat. Zaradi poškodbe in obolenosti, je med tednom trenerja Radoviča zamenjal novi trener inž. Alibegović. V domači enajsterici se je poznala odstotnost Komelja, Ljubojeviča in Karahodžiča. V nedeljo Jeseničani gostujejo v Mirnu, kjer se bodo srečali z enajsterico Adria. S to enajsterico doslej še niso imeli nobenega srečanja, vseeno pa se bodo morali potruditi, da bodo osvojili točko, ki bi jim bila dobrodošla, da bi obdržali sedmo mesto na lestvici.

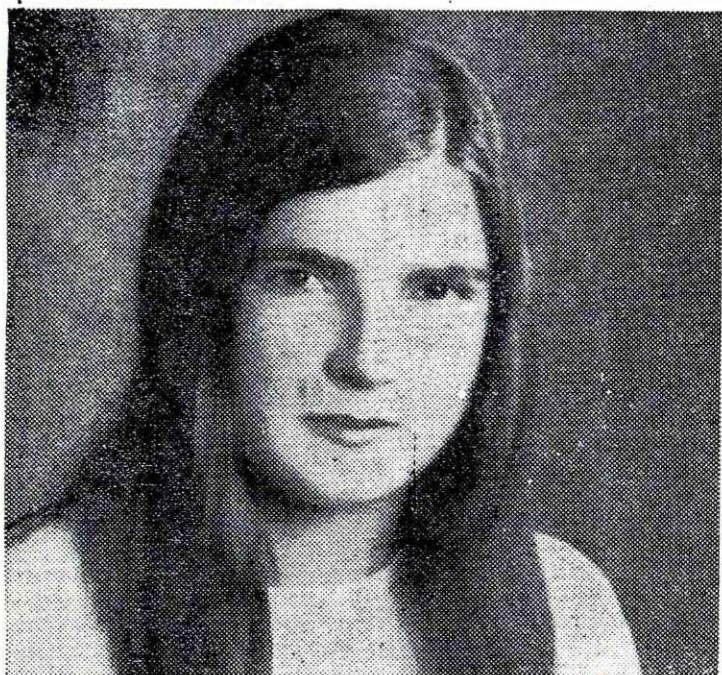
JESENICE : TRIGLAV ml. 0 : 1

V nedeljo, 10. septembra, se je mladinsko moštvo NK Jesenice na domačem igrišču pomerilo z največjim konkurentom za prvo mesto, z NK Triglavom iz Kranja in tekmo izgubilo z 1:0.

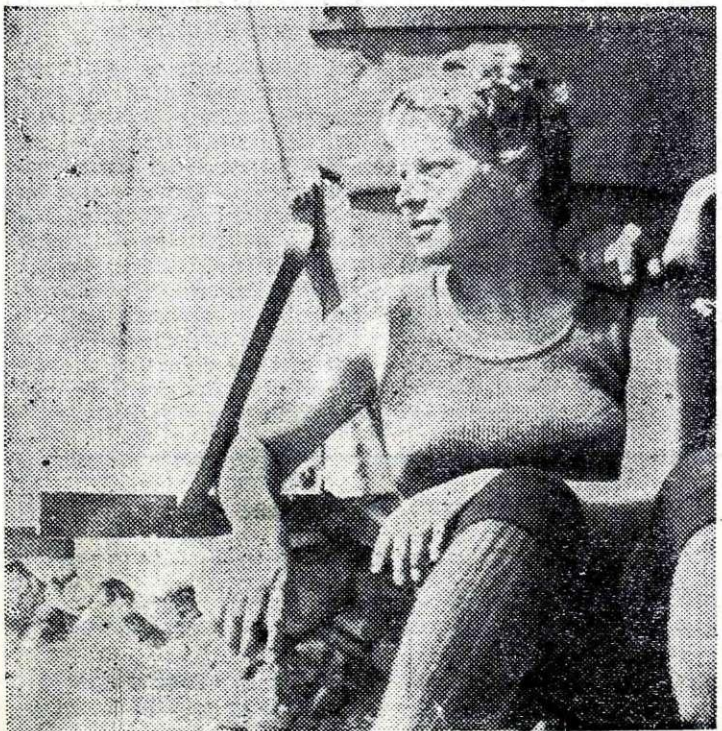
Kljub izredno dobrim pogojem za igro in bodrenje občinstva, mladim nogometašem Jesenic, zaradi nepovezane in neodgovorne igre, ni uspelo kar so pričakovali. Nasprotniku so dovolili, da se je razigral in večkrat nevarno ogrozil domači gol. To kar ni uspelo domačinom, je

uspelo gostom, predvsem zato, ker so popustili tako napadalci, kot vezna vrsta. Poraz z NK Triglavom na domačem igrišču, je mladim nogometašem zelo zmanjšal možnosti za boljšo uvrstitev. Kljub porazu pa so ostali na drugem mestu prvenstvene lestvice gorenjske nogometne podzveze.

Za Jesenice so igrali: Bajz, Trobič, Dabič, Panič, Ilič, Murčes, Čordić (Jereb), Cimirotič, Rakovič S., Šatara in Mareš. M. Cimirotič

Janja Krivic, roj. 4. 1. 1947 — Kranj

Breda Rinaldo -- roj. 11. 1. 1946 — Kor. Bela

Kolektivno slikarska razstava likovnikov iz Krškega

Jutri v soboto 16. oktobra, bodo v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah, odprli kolektivno slikarsko razstavo likovnih amaterjev iz Krškega, ki so organizirani v klubu likovnih amaterjev pri DPD Svoboda Krško. Na razstavi se bodo s svojimi deli predstavili: Rafael ANDLOVIC, Milan — senior, Majda in Milan — junior DVORSEK, Stane FABJANCIC, Slavica JESENKO, Oton MIKULIC, Ivan ROMIH, Viktor ZEMLJAK in Tone ZELENJAK. Predstavili bodo 32 slik, izdelanih v olju, akvarelu in temperi.

Klub likovnih amaterjev Krško, pri DPD Svoboda Krško, je začel delovati leta 1965, ko je povezal 20 aktivnih slikarjev in 28 podpornih članov iz vsega Posavja. Takrat so se poleg drugih številnih kulturnih prireditev, na razstavah predstavili tudi slikarji amaterji iz občine Sevnica, Brežice in Krško. Pod vodstvom mentorjev tov. Arsovskega, akad. kiparja Vladimirja Štovička in njegove hčerke akademske kiparke Vladimire Štovičke ter prof. Zorana Didka. Člani kluba se že dve leti tudi enkrat tedensko zbirajo v slikarski šoli pri prof. Zoranu Didku v Podbočju. Precej razstavljenih del na sedanji razstavi je bilo izdelanih ravno v tej šoli. Poleg slikarske šole, skrbijo za strokovno rast svojega članstva tudi z obiskovanjem razstav, v klubu pa imajo razvito tudi družabno dejavnost. V klubu združujejo slikarje amaterje različnih poklicev in starosti, od dijakov in upokoencev, starih od 16 do 70 let.

V teh letih so kolektivno razstavljali v Krškem, Sevnici, Brežicah in v gradu Brestanica. Posamezniki pr so razstavljali ali sodelovali na razstavah v Ptuj, Murski Soboti, Zagrebu in v trebanjski koloniji. V gradu na Brestanici imajo svojo stalno razstavo pod imenom Galerija samorastnikov. Razstava na Jesenicah je njihova dvajseta razstava od leta 1965 dalje.

Ob tem zapisu o dejavnosti likovnih amaterjev v Krškem moramo poudariti, da je Posavje tako v kulturnem kot slikarskem pogledu zelo aktivno. V Brežicah in Čateških toplicah imajo že več let občasne slikarske razstave, stalne razstave pa so v okviru Dolenjskega festivala v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici na Krki, kjer je v šoli tudi stalna Gorjupova galerija slik in kjer so razstavljeni dela skoraj vseh slovenskih slikarjev. Tam je tudi že zelo znana FORMA VIVA s svojimi izdelki, monumentalnimi kipi izoblikovanimi iz lesa, ki so jih ustvarjali osem let zaporedoma razni umetniki iz vsega sveta.

Kolektivna slikarska razstava likovnikov iz Krškega, bo na Jesenicah odprta do vključno 27. oktobra, vsak dan od 9. do 12. in od 14. do 19. ure.

Kaj bodo gledali v kinu

Kino RADIO

16. oktobra amer. barvni risani film PUSTOLOVSCINE PAJA PATKA, ob 15. uri.

16. in 17. oktobra ameriški barvni film MADAM BOVARI, v režiji John Scott, v gl. vlogi Edwige Fenech, ob 17. in 19. uri.

18. oktobra amer. film TARZAN ZMAGUJE, v režiji Richard Torp, v gl. vlogi Johnny Weissmüller, ob 17. in 19. uri.

19. in 20. oktobra ameriški barvni film DOBER VEČER GOSPA CAMPBELL, v režiji Melvyn Frank, v gl. vlogi Gina Lollobrigida, ob 17. in 19. uri.

21. oktobra amer. film HEROLDI FORD APACHA, v režiji John Ford, v gl. vlogi John Wayne, ob 17. in 19. uri.

22. oktobra amer. barvni film NEZNOSNA LETA, v režiji Michael Gordon, v gl. vlogi Lola Albright, ob 17. in 19. uri.

23. oktobra amer. barvni film LEGIJA PROKLETIH, v režiji Umberto Lenzi, v gl. vlogi Jack Palance, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVZ

16. in 17. oktobra ameriški barvni film DOBER VEČER GOSPA CAMPBELL, ob 18. in 20. uri.

17. oktobra amer. barvni risani film PUSTOLOVSCINE PAJA PATKA, ob 10. uri.

18. in 19. oktobra ameriški barvni film MADAM BOVARI, ob 18. in 20. uri.

20. oktobra amer. film HEROLDI FORD APACHA, ob 18. in 20. uri.

21. in 22. oktobra ameriški barvni film PRIDI PRIDI, DRAGA MOJA, ob 18. in 20. uri.

23. oktobra amer. barvni film OROPAJ BLIŽNJEGA, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

16. oktobra zap. nem. barvni film PEPEK, STRAH IN TREPET ZA PROFESORJE.

16. oktobra šved. barvni film PIKA NOGAVIČKA.

17. oktobra franc. CS barvni film DOKTOR V RDEČEM PLAŠČU.

20. oktobra amer. barvni film MADAM BOVARI.

23. oktobra amer. barvni film PRIDI, PRIDI DRAGA MOJA.

Kino KRANJSKA GORA

16. oktobra amer. barvni film UBIJALEC V KOLONI.

17. oktobra amer. barvni risani film PUSTOLOVSCINE PAJA PATKA.

17. oktobra amer. barvni film PRIDI, PRIDI DRAGA MOJA.

19. oktobra amer. film TARZAN ZMAGUJE.

21. oktobra amer. barvni film DOBER VEČER GOSPA CAMPBELL.

23. oktobra amer. barvni film MADAM BOVARI.

Kino DELAVSKI DOM JAVORNIK

16. oktobra amer. barvni risani film PUSTOLOVSCINE PAJA PATKA, ob 17. uri.

16. oktobra franc. CS barvni film DOKTOR V RDEČEM PLAŠČU, ob 19. uri.

17. oktobra amer. film TARZAN ZMAGUJE, ob 17. uri.

17. oktobra amer. barvni film UBIJALEC V KOLONI, ob 19. uri.

20. oktobra amer. barvni film PRIDI, PRIDI DRAGA MOJA, ob 19. uri.

23. oktobra amer. barvni risani film KNJIGA O DZUNGLI, ob 17. uri.

23. oktobra amer. barvni film DOBER VEČER GOSPA CAMPBELL, ob 19. uri.

ZAHVALA

Ob boleči in mnogo prera- ni izgubi naše ljubljene hčer- ke in sestre

BREDE

še iskreno zahvaljujemo vsem številnim prijateljem, znancem, sosedom in vsem, ki so darovali vence in cvetje, so- čustvovali z nami in nas to- lažili v težkih trenutkih, oseb- no ali pismeno izrazili soža- lje in jo v tako velikem šte- vilu spremili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo dolgu- jemo njenim gorskim prija- teljem — reševalcem, Olgi in Urošu za zadnje besede in vsem pevcem za ganljive ža- lostinke.

Vsem in vsakemu posebno iskrena hvala.

Družina Rinaldo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše dra- ge mame

MARIJE ROPRET

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, so- sedom in znancem, ki ste karkoli pomagali, darovali vence in cvetje ter jo spre- mili na njeni zadnji poti.

Posebno zahvalo smo dol- žni domu dr. Franceta Berglja za nego in skrb v času njene bolezn.

Lepa hvala tudi družinam Lukan, Lakota, Gorše in Ku- rač Mlloški za nesebično po- moč.

Zalujoči sin Franjo
z družino

GOSTIŠČE »SVOBODA« JESENICE (pri Jeleni)

OBJAVLJA

prosto delovno mesto TOČAJKE

Zaposlitev je za polni delovni čas (nedoločen čas).

Zaposlitev je možna takoj. Osební dohodki po pravil- niku oziroma družbenem dogovoru.

Pisne prijave pošljite na naslov: DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, Cesta železarjev 11.

Objava velja do zasedbe delovnega mesta.

Jesenski kros

Preteklo soboto je bil za- radi zelo ugodnega vremena izveden jesenski kros, ki ga je organizirala za mladino jese- niške občine Zveza za teles- no kulturo. Izvedbo pa je bi- la v rokah izkušenih sodni- kov atletskega kluba.

Kros je bil organiziran za vse starostne stopnje obeh spolov. Na krosu je nastopa- la mladina iz vse občine, če izvajamo Kranjsko goro, ki se tega tradicionalnega tek- movanja ni udeležila.

Udeležba je bila rekordna, saj je skupno na livadah za žvagnom na Jesenicah nasto- pilo več kot 400 tekmovalcev in tekmovalk.

Podrobni rezultati so na- slednji:

Pionirke, roj. 1961 in ml. (14) — 500 m: 1. Golob — ŠSD Kor. Bela — 1,55, 2. Kos — ŠSD Kor. Bela — 1,56,8, 3. Kupljenik — ŠSD T. Ču- far — 1,59,5.

Pionirke, roj. 1959 in 1960 (67) — 700 m: 1. Podgornik — ŠSD Žirovnica — 2,37,3, 2. Kapus — ŠSD T. Čufar — 2,41,4, 3. Govedič — ŠSD Ži- rovnica — 2,45,7.

Pionirke, roj. 1957 in 1958 (48) — 700 m: 1. Gričar — ŠSD P. Voranc — 2,32,4, 2. Rožanc — ŠSD Žirovnica — 2,34,1, 3. Perjevič — ŠSD P. Voranc — 2,36,8.

Mladinke roj. 1955 in 1956 (45) — 900 m: 1. Rogač — 3,44,2, 2. Mlačnik — 3,50,8, 3. Berginc — 3,59,2 (vse tri gim- nazija).

Članice, roj. 1954 in st. (17) 900 m: 1. Čuden — 3,52,6, 2. Tušar — 3,54,6, 3. Globočnik — 3,58,6 (vse tri gimnazija).

Pionirji, roj. 1961 in mlajši (23) — 500 m: 1. Legat — ŠSD Žirovnica — 1,45,8, 2. Tavčar — ŠSD Žirovnica — 1,48,3, 3. Đuričič — ŠSD Mojstrana — 1,51,5.

Pionirji, roj. 1959 in 1960 (64) — 700 m: 1. Osojnik — ŠSD Žirovnica — 2,27,2, 2. Aj- darič — ŠSD P. Voranc — 2,29,8, 3. Meterc — ŠSD Ži- rovnica — 2,33,2.

Pionirji, roj. 1957 in 1958 (45) — 900 m: 1. Gluhar — ŠSD Kor. Bela — 3,04,5, 2. Gašperšič — ŠSD T. Čufar — 3,10,6, 3. Legat — ŠSD Ži- rovnica — 3,19,8.

Mladinci, roj. 1955 in 1956 (52) — 1500 m: 1. Krpač — Dom u. ŽIC — 4,15,0, 2. Koc- jan — Dom u. ŽIC — 4,21,3, 3. Šranc — ŽIC — 4,29,7.

Člani, roj. 1954 in st. (25) — 1500 m: 1. Cotelj — 4,15,8, 2. Černe — 4,31,0, 3. Oman — 4,32,0 (vsi trije gimnazija).

RS

ZAHVALA

Dnini Beg se najlepše za- hvaljujem za denarno pomoč v času moje bolezn.

Franc Brajer

KOMPAS Jesenice

organizira 30. in 31. oktobra izlet v Mauthausen. Prijave sprejema do 23. oktobra.

Prometno, gostinsko in turistično podjetje

»LJUBLJANA TRANSPORT«

Poslovna enota Jesenice

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

za nedoločen čas:

- 2 vodja izmene žičnice Španov vrh in Gozd Martuljek,
- 2 mojstra avtomehaničnih delavnic
- več avtobusnih šoferjev
- vodja gostišča žičnice Španov vrh
- več KV avtomehaničkov
- 2 kurjača peči centralne kurjave v hotelu »Spik«

za določen čas (zimski sezona):

za hotel »Spik« Gozd Martuljek:

- več KV kuharjev
- več KV natakarjev
- več kuhinjskih pomočnic
- več sobaric
- 2 kurjača za centralno kurjavo za žičnico Španov vrh in Gozd Martuljek
- 3 strojnike žičnice
- 4 strežnike žičnice

Poleg splošnih morajo kandidati izpolnjevati še nasled- nje posebne pogoje:

- pod 1.: VK ali KV delavec strojne ali elektro stroke, 7 let prakse, starost do 45 let;
- pod 2.: VK delavec avtomehanske stroke z mojstrskim izpitom oz. delovodsko šolo ali strojni tehnik, 10 let prakse v stroki;
- pod 3.: KV delavec prometne stroke z vozniskim izpi- tom D kat., 5-letno prakso in uspešno oprav- ljenim psihotehničnim pregledom;
- pod 4.: VK delavec gostinske stroke s 3-letno prakso na istovrstnem delovnem mestu;
- pod 6. in 13.: KV delavce strojne ali kovinske stroke s strokovnim izpitom za kurjača peči centralne kurjave;
- pod 12.: KV delavec strojne ali elektro stroke s 3-letno prakso;
- pod 13.: popolna osnovna šola.

Za delovna mesta pod zap. št. 6., 11., 12. in 13. se lahko pri- glasijo tudi upokojeanci s popolno pokojninsko delov- no dobo, kolikor izpolnjujejo zahtevane pogoje.

Za delovna mesta pod zap. št. 7. do 10. so zagotovljene samske sobe v hotelu.

Poizkusno delo je predpisano s pravilnikom o sistemi- zaciji delovnih mest. Kandidati naj v roku 10 dni poš- ljejo vloge s kratkim opisom dosedanjih zaposlitev na naslov: »Ljubljana transport«, poslovna enota Jese- nice.

OPOZORILO

»Opozarjamo vse občane, delovne in druge organi- zacije, da je na podlagi odloka o javnem redu in miru (Ur. vestnik Gorenjske št. 7-84/68, III. odstavka 10. čle- na) dovoljeno plakatiranje po mestu Jesenice samo na za to določenih mestih in le v sporazumu s Turističnim društvom Jesenice. Ugotavljamo, da nekateri neodgo- vorni plakatirajo svoja obvestila in reklame na takih mestih, ki za to niso primerna in kvarijo zunanji videz. Celotno plakatiranje v območju mesta je prevzelo Tu- ristično društvo Jesenice, ki ima na razpolago tudi primerne oglasne table.

Proti kršilcem bomo postopali po obstoječih pred- pisih.

Oddelek za gospodarstvo Sob Jesenice«

ORGELSKO PEVSKI KONCERT!

Ljubitelji glasbe obveščamo, da bo v nedeljo 17. ok- tobra ob 20. uri, orgelsko pevski koncert v mestni cerkvi na Jesenicah. Na sporedu bodo dela iz baroka in romantike, z izjemo zadnje skladbe še živečega fran- coskega skladatelja in organista J. Langlaisa.

Vokalne skladbe baroka se običajno pojo v origi- nalu. Posebej opozarjamo poslušalce na dela G. F. Händ- la in J. S. Bacha, ki predstavljajo višek baročne glasbe.

Orgelski del izvaja PETER KOPAC, študent Akade- mije za glasbo v Ljubljani, iz razreda prof. Huberta Breganta, vokalni del pa baritonist JAKA JERAŠA, so- list ljubljanske opere, učenec prof. Sonje Bleiweisove.

Obiskovalce opozarjamo naj se primerno oblečejo, ker cerkev ni ogrevana.

Vabljeni

Slovensko prvenstvo pionirk v košarki

V soboto 9. in v nedeljo 10. septembra je bilo v Anhovem slovensko prvenstvo v košarki za pionirke.

Na prvenstvu je sodelovalo sedem ekip in sicer: Maribor 66, ZKK Maribor, Ilirija, Olimpija, Škofja Loka, Anhovo in Jesenice.

Vodja jeseniške ekipe Branko Jeršin ni imel srečne roke pri žrebanju, kajti potegnil je najmočnejšo skupino.

Tako so Jeseničanke odprle prvenstvo s tekmo proti Škofji Loki. Naša dekleta so se borila izvrstno, žal pa so bile nasprotnice veliko bolje uigrane. Po hudi borbi, katere končni rezultat ne pokaže prave slike, so zmagale Ločanke z rezultatom 48:30. Strelke za Jesenice so bile: Volarič 10, Papler 8, Bregar 9, Zorman 2, Muharemovič 1.

Drugo tekmo pa so Jeseničanke igrale z ekipo Ilirije. Ilirijanke so bile vso tekmo močne nasprotnice in Jeseničankam, ki so bile najslabše uigrana ekipa na prvenstvu, ni preostalo drugega kot, da so se športno in izredno pošteno borile. Rezultat tekme je bil 29:67 za Ilirijo. Strelke za naše pa so bile: Volarič 20, Purger 1, Muharemovič 2, Zorman 4 in Bregar 2.

Na tej tekmi se je precej hudo poškodovala najboljša igralka Jesenic, Volaričeva, vendar je naslednji dan kljub hudim bolečinam igrala proti ZKK Maribor. Naše so igrale odlično in bi to tekmo odločile sigurno v svojo korist, če ne bi na sceno stopila sodnika, ki sta našim odvzela dve žogi, poleg tega pa jim piskala tudi precej osebnih napak, ki jih Jeseničanke sploh niso naredile, nista pa piskala očitnih prekrškov nad našimi pionirkami. Rezultat tekme je bil 30:41 za Mariborčanke.

Koše za Jeseničanke so dosegle: Volarič 24, Purger 2, Papler 3, Žurbi 1.

Škoda, da so pionirke Jesenic osvojile zadnje mesto zaradi neugiranosti ekipe, kajti po mnenju strokovnjakov, ki so spremljali prvenstvo, bi Jeseničanke po borbenosti in poštenosti, ki so jo prikazale, zaslužile najmanj tretje mesto. Sicer pa so bile Jeseničanke po višini igralcev najmanjša ekipa prvenstva, kajti v moštvu ni bilo nobene visoke igralke (poprečna višina naših je 167 centimetrov).

Vse pionirke jeseniške ekipe zaradi poštenosti in borbenosti zaslužijo pohvalo, še posebej pa to velja za Jasno Volarič.

Ob tej priliki tudi vabimo vse pionirke letnikov 1957, 1958 in 1959, ki so visoke okrog 170 cm ali več in ki imajo veselje do košarke, naj se vključijo v KK Jesenice.

B. r.

KAC : JESENICE 3:4 (2:2, 0:1, 1:1)

Sejemska hala v Celovcu. Gledalcev 4000. Sodnika Böhm in Erhard (ZRN).

Strelci: 0:1 Ross (Puschig) 1. min., 1:1 Poljanšek (Smolej) 2. min., 2:1 Tuff 2. min., 2:2 Tišler (Razinger) 14. min., 2:3 Smolej (Tišler) 22. min., 2:4 Hiti 45. min., 3:4 Tuff 47. min.

Se dolgo bodo ljubitelji hokeja in simpatizerji prvaka Avstrije KAC iz Celovca pomnili kako je jugoslovanski prvak Jesenice, v nepozabnem srečanju nadigral njihovo moštvo in se tako uvrstil v drugo kolo pokala evropskih prvakov.

Nepopisno slavlje, ki se je začelo nekaj minut pred koncem srečanja, ko je bilo očitno, da domačini kljub številni premoči (izključen je

bil Košir) in naklonjenosti sodnika, ki sta priznala tretji neregularni zadetek, ne morejo uiti zasluženemu porazu, se je nadaljevalo tudi po ulicah Celovca. Jeseničani so slavili tako kot najbolj znajo, z domačo pesmijo, zvonci, trobentami, raznimi piščalkami ter drugimi »pripomočki«. Slavili so in so imeli tudi zakaj.

Tekma, ki je navdušila tudi tiste, ki se ne spoznajo na hokejsko igro, se je začela za naše slabo. Kazalec na uri je pretekel malo več kot polovico prvega kroga, ko je KAC že vodil z 1:0. V celovski hali je nastal pekel, ki ga je Poljanšek le dobrih 20 sekund kasneje, na podajo Smoleja povsem utišal. To je bila priložnost za Gorenjce,

ki so prišli z osebnimi avtomobili in posebnimi avtobusi bodriti Jeseničane. Toda, tudi to slavlje ni trajalo dolgo. Novih dvajset sekund je minilo v obleganju Knezovih vrat in Kanadčan Tuff zvišuje na 2:1.

Nadaljevanje je prineslo več veselja v domači tabor, čigar igralci so igrali mirnejše in nekajkrat zelo nevarno ogrozili gol Kneza, ki je vso tekmo, branil izredno in brez razmišljanja zasluži pohvalo najboljšega posameznika tega hokejskega spektakla. Toda po »orkanskih« napadih Avstrijcev, ki so očitno mislili, da jim Jeseničani ne bodo kos, ko so zaprli nekaj prilik, so na prizorišču stopili naši hokejisti. Izvedli so nekaj mojstrskih akcij in v 14. minuti, po strelu Razingerja je Tišlerju uspelo z izredno potezo največjih mojstrov, spremeniti smer ploščici, ki je poleg presenečenega Pregla zletela v mrežo. To je bil zadetek, ki je dal krila jugoslovanskim prvkom. Gostje so že na začetku drugega dela močno pritisnili in že po dveh minutah povedli s 3:2. Inicijator ponovne mojstrske akcije je bil spet Tišler, ki je po samostojnem prodoru izredno podal Smoleju, ki je z znanim kratkim zamahom streljal pod samo vratnico.

Vodstvo, katerega se mnogi niso nadejali. Gostje so ponovno dobili, tokrat še večja krila, to pa je pomenilo pravo ofenzivo in obleganje nasprotnikovega gola. Vendar hokej ne bi bil tisto kar je, če ne bi nasprotnik, ki je že bil na kolenih, ko so njegova

vrata »visela« v zraku, v nekaj zelo nevarnih akcijah ogrozil Jeseničane. Če Knez ne bi bil tokrat izredno razporejen, je vprašanje, kakšen bi bil rezultat po teh nitrih akcijah domačih igralcev.

Na odmor so oboji odšli precej utrujeni, toda zdelo se je, da domačini bolj kot Jeseničani. Odločilna tretjina je bila na začetku sorazmerno mirna, toda po zadetku Hitija v 45. minuti, ko je izkoristil »izlet« Pregla, ki je zapustil svoj gol in takorekoč iz mrtvega kota zadel prazen gol, se je borbeni ogenj ponovno vnel. Od tega trenutka, pa vse do konca, je na igrišču dominiral le en človek. Vratar Jesenic Rudi Knez je bil nepremagljiva trdnjava domačim hokejistom, katerim sta tudi sodnika postala zaveznika. V 47. minuti sta priznala zadetek KAC-u na intervencijo sodnika za golom kljub temu, da sta po usodnem strelu, ki je pozneje ocenjen kot zadetek pustila, nadaljevanje akcije vse dokler gostje niso pridrsali pred gol Pregla. Takrat sta prekinila tekmo, posvetovala se s kolegom za jeseniškimi vrati in priznala gol. Kljub temu, da so se na tako odločitev Jeseničani razburjali in je bila za krajši čas tekma prekinjena, sta sodnika ostala pri svoji odločitvi. Logično je bilo, da je ta »sodniški« zadetek vplival na borbenost domačinov, ki so želeli nadomestiti izgubljeno. Napadali so z vso močjo, toda Knez je bil nepremagljiv. Še takrat, ko je bil gol prazen in Knez ležal na tleh, je vratar Jesenic z izrednim refleksom odklanjal nevarne strele, ki so šli proti nezasčiteni mreži. Ko še to ni pomagalo, sta sodnika nekaj minut pred koncem izključila Koširja brez pravega razloga in tako dala še eno priložnost domačinom za izboljšanje rezultata. Toda pravici je bilo zadoščeno in KAC ni dosegel niti enega zadetka več, kar je pomenilo, vstop prvaka Jugoslavije v naslednje kolo pokala EP.

Čestitke veljajo vsem hokejistom petnajstkratnega državnega prvaka, ki so v dveh srečanjih z velikim tekmečem KAC-om dokazali da so kljub težavam, ki so jih doletele v tej sezoni — trenirajo v Ljubljani, igrajo brez Felca, niso odigrali niti ene tekme pred sezono — v odlični formi, ki obeta, da bodo Jeseničani tudi letos ostali tisto, kar so bili do sedaj. Moštvo Jesenic je igralo v tej postavi: Knez, Gasar, Pavnik, Razinger, B. Jan, Pipan, Hiti, Mlakar, Zbontar, Smolej, Poljanšek, Tišler, Eržen, Košir, M. Jan.

Konus (Sl. Konjice) : Jesenice (ženske) 33 : 83

V zadnji tekmi so Jeseničanke gostovale v Slovenskih Konjicah. V poprečni tekmi niso dovolile prav nobenega presenečenja in zanesljivo zmagale. Naša dekleta so pričele tekmo v ostrem tempu in že v prvih minutah strle odpor domačink. V zadnjih minutah prvega dela tekme so naša dekleta dosegle 22 točk, domačinke pa niti točke.

V nadaljevanju srečanja so Jeseničanke razliko iz prvega dela še povečale in zanesljivo zmagale.

Koše so dosegle: Vudrič 40, Bertancelj 23, Ivnik 12, Koren 4, Vujatovič 2, Benedičič 2.

Na koncu srečanja je delegat izročil Jeseničankam uradni pokal Košarkarske zveze Slovenije za osvojeni naslov prvakinja Slovenije. Jeseničanke so tudi v letošnjem letu zanesljivo zmagale in za šest točk prehiteli drugouvrščeno ekipo Ježice in Olimpije iz Ljubljane. Tako so naša dekleta četrtemu zaporednemu naslovu prvakinja Slovenije dodale tudi uradni naziv najboljšje ekipe v Sloveniji, kajti letos je v ligi sodelovala tudi ekipa Olimpije, bivši član zvezne lige. Zato za osvojeni naslov Jeseničankam iskrene čestitke.

B. F.

Železarna vsako leto organizira medobratno tekmovanje v malem nogometu. Na sliki je ekipa transportnega oddelka, ki je dve tekmi dobila, v polfinalu pa je nepričakovano izgubila z ekipo jeklovleka 6:5 po streljanju enajstmetrovk.

D. Homzič